

**ONOMASIOLOGIA ETA
TERMINOLOGIA:
www.iev.deusto.es BIBLIOTEKA
JURIDIKO ELEBIDUNAREN
HUSTUKETARAKO IRIZPIDEAK**

1. SARRERA: ZUZENBIDEA, TESTUA ETA ESPEZIALITATEKO HIZKERAK

Aspaldikoa da gure artean euskarak duen garatze-bidea, euskararen presentzia hainbat alorretan finkatzeko eta sendotzeko, besteak beste, zuzenbide-kontuetan. Urteak joan dira eta euskarazko testugintzak aurreratze-lana egin du, egile eta eragile askoren eskuz. Administrazio publikoak, unibertsitateak, lanbide-elkargoak, hizkuntzaren industriak... guztiak dira egun, inoiz ez bezalaxe, euskarazko bidegintza berriaren lekuko eta sustatzaile.

Horretan ere, zer esanik ez, euskarazko testu-masa areagotu egin da, eta, ondorenez, huts-hutsetik abiatzea baino, lehendik dagoen oinarri batetik norabidetu dira ahaleginak. Hartara, euskara juridikoaren ikuspegia aldatzen doa ezari-ezarian, eta gero eta nabariagoak dira zuzenbideko testu nagusien euskaratze-bideak.

Ezagunak dira, hala ere, zuzenbidearen hizkera horretan egon daitezkeen lau azpialorren nondik norakoak, besteak beste, lege-hizkera, epaileen hizkera, administrazioaren hizkera eta doktrina juridikoaren hizkera.

Bi hitzetan esateko, begien bistakoa da, gaur egun, euskara ari dela biltzen bere baitara espezializazio-hizkerak, horrek berez dakarren giro berriarekin.

Lege-hizkera da, oraingo honetan, aztergaia. Lege-hizkera bere horretan hartua eta aztertua, hots, hizkuntzaren barneko hizkera bereizi gisa, ezaugarri berezko eta jatorrizkoekin:

If we examine legal language as a whole, common and singular linguistic features can be identified across different legal languages. They are manifested with respect to lexicon, syntax, pragmatics and style. (CAO, 2007: 20)

Esan gabe doa, bide beretik, egun euskararen bidez ondutako lege-hizkera itzulpenaren fruitua dela, bere on-gaitz guztiekin. Halaxe hartzen da hemen ere:

For our purpose, if we follow the general, literary and specialist classification of translation, legal translation falls under the specialist category, or technical translation. It is a type of the translational activity involving special language use, that is, language for special purpose (LSP) in the content of law, or language for legal purpose(LLP). Legal translation has the characteristics of technical translation and also shares some of the features of general translation (CAO. 2007: 8)

Euskararena, bestalde, landu egin da azken hamabost urteetan Deustuko Unibertsitateko Zuzenbide Fakultateko Euskara Juridikoaren Mintegian, eta, horrekin batera ere, Euskal Gaien Institutuan. Emaitzak, batez beste, berrogeita bi lege-testuetan islatu dira, Deustuko Unibertsitateko Euskal Gaien Institutuaren web-orrian (www.iev.deusto.es) luze-zabal jasota daudenak. Corpus horren zati baten ustiaketa oinarri hartu (ikus 4. puntua), eta, metodologia jakin batez, lege-testu multzo horretan ageriko diren hitz tekniko-juridikoen hamar adibidetan sistematizatu dira, betiere, gaztelania-euskara gurutzatze juridikoan dabilen jurista zein itzultzaileari lagundu nahian. Orobat, erabileraren hiztegi juridiko eta elebidun baterako hastapenak sumatzen dira testuetan, bihar-etzi halakoak nola eta zertarako osa daitezkeen azalduz.

2. HITZAK HITZ: ZUZENBIDETIK LINGUISTIKARA

Egile askoren ustez, ezaugarri jakinekoak dira hizkera juridikoaren hitz teknikoak, hizkera arruntetik harago baitoaz, hiz-

kera arruntean duten itxura bera gorde arren. Horren aldamenean, badira hitz juridiko berezi-bereziak, esanahi osoak modu juridikoan hartzen dituztenak.

Horri gehitu behar zaizkio, euskararen kasuan, osterantzeko kasuak, hitz eta esamolde horiek euren esanahia aurkitzen baitute sistema juridiko zehatz baten barruan eta hizkuntza baten barruan. Sistema juridiko hori Espainiakoa da, eta hizkuntza gaztelania. Hortaz, sistema juridikoa bera euskaraz emateak baldintza batzuk bete behar ditu: a) gaztelania da hizkuntza-oinarria; b) eta itzulpena, tresna eta lanabesa.

Dena dela, nabarmena da bi baldintza horiek zedarriztatzen dituztela ahalegin erkideak, hizkuntza eta zuzenbidea uztartzen, eta hizkuntzalariei eta legelariak ekinak biltzen dituztenak. Agerikoak dira, historian zehar, zuzenbidearen eta linguistikaren arteko harremanak. Zuzenbidea, alde askotatik begiratuta ere, testua da; hitzetan eta esanetan mamitzen da; eta, bere erakustaldietan, hizkera du ezin utzizko erreminta.

Zuzenbidearen eta linguistikaren arteko paralelotasuna honetara azpimarratzen du Gregorio Robles Morchón irakasleak:

En un trabajo reciente he hecho referencia precisamente a uno de esos paralelismos: el existente entre tres conceptos pertenecientes a la lingüística y otros tres propios del mundo del derecho. Los conceptos pertenecientes a la lingüística son: lenguaje, lengua y acto de habla, que corresponden respectivamente a: derecho, ordenamiento jurídico y decisión jurídica. Para nuestro propósito actual vienen a cuento tan sólo los dos primeros de cada grupo: lenguaje y lengua, por una parte, y derecho y ordenamiento jurídico, por otra (ROBLES, 2007: 35).

El mundo jurídico se parece más al mundo del lenguaje que al de la física, la química o la geometría. En efecto, lo singular en el derecho, al igual que en el lenguaje, adquiere una dimensión relevante que no posee en las ciencias naturales. Una lengua, como el español o el chino, conforma una singularidad cultural, un fenómeno lingüístico peculiar, que ha de ser investigado en sí mismo (ROBLES, 2007: 202).

Era berean, bateratsu ibiltze horretan indartzen da bien arteko lotura, autore berberaren aburuz:

Pues bien, al igual que llamamos Lengua al estudio de una lengua, la autodenominada Ciencia Jurídica en su sentido más estricto, equivalente a Dogmática jurídica, es la investigación de un ordenamiento jurídico determinado. Y el equivalente a la Lingüística, la ciencia que investiga la estructura profunda del lenguaje y, por tanto, de las lenguas, es la Teoría del derecho, cuyo objeto, a diferencia de la dogmática, no es un ordenamiento jurídico concreto, sino el derecho, esto es, todos los ordenamientos jurídicos en general, y ninguno en particular; dicho de otra forma, el derecho posible. De similar manera a como procede la Lingüística, la cual en sus investigaciones toma el material lingüístico existente en la realidad, así procede la Teoría del derecho (ROBLES, 2007: 204).

Aurrekoaren ondorioz, hizkera juridikoa eta antolamendu juridikoak desberdinak dira beraien artean, kasuan kasuko antolamendu juridiko bakoitzak bere hizkera juridiko propioa duelako, batez ere, XIX. mendean eratu ziren estatuetan:

Las diferencias semánticas esconden, en efecto, diferencias institucionales y de concepción general del derecho. Lo cual se manifiesta en el lenguaje jurídico, bien porque en unos ordenamientos se emplean palabras y conceptos jurídicos desconocidos en otros ordenamientos, bien porque las mismas palabras no designan exactamente el mismo campo semántico. Entre los ordenamientos jurídicos no existe sólo una diferencia de lengua, sino también una diferencia de instituciones, así como de los significados de vocablos idénticos o similares, lo que implica una diferenciación conceptual más o menos pronunciada. Dicho en breves palabras: cada ordenamiento jurídico se expresa en su lengua y maneja sus propios conceptos (ROBLES, 2007: 227-228).

Azkenean ere, paralelotasun hori zuzenbidearen teoria komunikatibo baten ikuspegira lerratzen da, eta bere baitan hezur-mamitzen. Izatez, testuak betetzen dituen funtzio nagusiak, nonahi dira ageriko zuzenbidean, eguneroko praktikan zein gogoetan:

Si partimos de la idea, como efectivamente hace la Teoría comunicacional del derecho, de que éste es efectivamente texto, habrá que convenir que, como sucede en la lingüística general, es posible hacer tres tipos de análisis básicos: el pragmático, el semántico y el sintáctico.

La pragmática tiene por objeto la investigación de la relación existente entre el hablante y su situación y lo hablado, entre el acto de habla y el contenido

proposicional de lo expresado. La semántica investiga los significados de las frases proferidas, así como el sentido del conjunto de las mismas en el supuesto de que tengan relación unas con otras. La semántica presupone la pragmática, pues difícilmente se puede averiguar el sentido de una expresión descuidando el aspecto situacional del hablante y la fuerza ilocucionaria de sus actos de habla. Por último, la sintaxis se centra en la indagación de las estructuras y conceptos formales implícitos en el texto de referencia.

Pues bien, estos tres planos, clásicos en la lingüística, corresponden a los tres niveles en que se divide la Teoría comunicacional del derecho: al plano de la pragmática le corresponde la teoría de las decisiones jurídicas; al de la semántica, el de la teoría de la dogmática y de las instituciones jurídicas; y al de la sintaxis, el de la teoría formal del derecho (ROBLES, 2007: 51).

Bide beretik, komeni da lan honetan bereiztea zuzenbidearen teoria orokorra eta dogmatika juridikoa, antolamendu bakar batean mamitzen dena. Hitzak argigarri dira:

Si volvemos a nuestra comparación lingüística, tenemos que la equivalente a la Teoría del derecho, que es la lingüística, se ocupa del lenguaje, independientemente de las lenguas concretas pero teniéndolas en cuenta, mientras que el estudio particularizado de una lengua supone adoptar las perspectiva de ésta, esto es, su gramática, su fonética, su vocabulario, etc. Algo parecido sucede con las disciplinas jurídicas o, para ser más concretos, con la Teoría del derecho en relación con la dogmática jurídica (ROBLES, 2007: 195).

Horrexegatik, www.iev.deusto.es corpusean Espainiako antolamendu juridikoa da abiapuntua, hain zuzen ere, antolamendu juridiko horren azpiegituran diren lege-testuak, eta, berebat, antolamendu juridiko hori aztertzen duen dogmatika juridikoa, horrek ahalbidetzen baitu, besteak beste, dogmatika juridikoaren eta doktrina-kategorien bidez, lege-testu horiek barneratzen dituzten edukien antolakuntza sistematikoa. Hainbatez, antolamendu juridikoa eta dogmatika juridikoa loturik daude, eta bi-biok darabilten hiztegia zehazteko prozesuan bitzuek aintzat hartu behar dira, nola hitzen atontzeko eta hitzen hiztegi horren makroegitura zehazteko, hala gaztelaniatik euskararako bidegintza moldatzeko. Horrek guztiorrek baldintzatzen ditu, sakonean baldintzatu ere, euskaraz eskaini ahal diren irtenbide lexikografikoak eta lexikologikoak.

Hasteko, dogmatika juridiko horren barruan kokatuta, ukazina da azterketa hori loturik egongo dela sistema juridiko zehatz bati, hain justu ere, euskaratu dugun lege-testuen corpus mugatuari:

Todo nos lleva a la conclusión de que la dogmática no es una ciencia libre, sino vinculada a una materia normativo-institucional-decisional determinada y, por ello, también a los puntos de vista que esa materia textual (ordenamiento) presupone. La dogmática no es libre, sino que está vinculada a la autoridad que emite las decisiones en el ordenamiento al que sirve; autoridad que, como sabemos, es plural ya que se extiende desde el poder constituyente hasta las que emiten las resoluciones judiciales y administrativas. Por el contrario, la Teoría del derecho es libre, no está vinculada a autoridad normativa-institucional alguna (ROBLES, 2007: 196).

Hasian hasi, corpus horren barruan dogmatika juridiko espainolak hitz juridikoak nola zedarriztatzen dituen jakitea ezinbestekoa da oraingo honetan. Hiztegia da gure helbururik behinena, hiztegi horretan hizkuntza eta antolamendu juridikoa elkarrekin gurutzatu eta bilbatzen baitira, gerokoan, zalantzarik gabe, antolamendu juridikoaren euskaratze bideak ekar ditzakeela horrek.

3. HITZ ETA HIZTEGI JURIDIKOAK ZEHAZTEKO IRIZPI-DEAK: ONOMASIOLOGIA ETA TERMINOLOGIA

Lege-corpus horren ikerketan, behar-beharrezkoa da, lehen esan bezalaxe, hitzen zertzeladak finkatzea, batez ere, euren semantika juridikoaren ikuspegitik.

Lehen so batean, onartu beharra dago Maria do Carmo Henriquez irakasleak ondu duen hitz-multzo edo familiaren irizpideak erabat onargarri izan dakiokela azterketari, argigarri delakoan. Hauxe da, haren esanetan, hitz juridikoen multzo edo familiaren gunea, Espainiako Akademiaren hiztegian horren agerraldiak azaltzen dituela:

En el presente estudio vamos a atenernos, sin embargo, para elaborar las “familias de palabras” o “series léxicas” del DACL y del DRAE01 a los siguientes principios:

(a) *Por familia de palabras entendemos un conjunto de unidades que tienen una “raíz común” o una “base común. Es normal, además, que, para una misma base nos encontremos con la alternancia “forma culta” / “forma popular”, ya que tales serie heterogéneas son las predominantes en las lenguas románicas (cf. En portugués alienado/alheado, artículo/artigo, auditor/ouvidor, filial/filho, periculosidade/perigosidade, y en español inalienable/enajenabla, legal/ley, litis/lid, probar/prueba).*

(b) *Como nos restringimos, en principio, a una perspectiva sincrónica, y tomando en consideración la definición del DRAE01, seleccionamos el conjunto de formas derivadas de una misma base que tiene, en las correspondientes acepciones de ambos Diccionarios, una clara relación semántica. En todo caso, asumimos que algunas subseries léxicas proceden directamente del latín, pero son reanlizables en sincronía como integrantes de una familia de voces relacionadas semánticamente.*

(c) *Como nos limitamos al vocabulario jurídico extraemos aquellos lemas que en las acepciones incluidas en los correspondientes artículos contienen estas marcas técnicas Dir./Jur. y Der., pero tendemos a no extraer lemas que no ofrecen relación especial con el tecnolecto jurídico” (HENRÍQUEZ, 2002: 45-46).*

Bada, hala ere, aurreko kontzeptu horri zer gehitu eta areagotu. Izan ere, gure iritziz, hitz juridikoak multzokatzeak harako ñabardura behar du, dogmatika juridikoak eskaintzen duen antolakuntzaren arabera egin beharrekoa. Besteak beste, hitz juridiko bakoitzari bere karga juridikoa erantsi. Horretara ere, bi ikuskera dira elkarren osagarriak: lehen-lehena juridikoa; bigarrena, aldiz, linguistikoa. Horrenbestez, *hitz juridikoen multzoa edo familia adierazmoldea bere osotasunean ikus daiteke, hitz horiek antolamendu juridikoaren barruan nola jokatzan duten egoki zertzeko.*

Argi dago, guretzat behinik behin, hitz juridikoek multzoa edo familia osatzen dutela, sustrai edo oinarri linguistiko erkidea izan ez arren, dogmatika juridikoaren arabera zuzenbide-kategoria berberaren barruan sar badaitezke, euren esanahi juridikoak, euren semantika juridikoak, horixe erakartzen duelako.

Adibiderik esanguratsuena gerta daiteke, Espainiako zuzenbide zibilaren barruan, kontratuen eragingabetasunari buruzko teoria. Jakina da eta doktrina juridikoak hala finkatua, Savigny legelari germaniar argituaren sistematikan badela betebeharrak eta kontratuei

buruzko arlo berezia. Kontratuaren teoria orokorrean, era berean, bada mailakatze bat, goitik behera doana, eta erabateko eragingabetasunetik iraingitze soilera iristen dena. Taxonomia elebidunera ekarrita, honetara izango litzateke kontua (OSSORIO MORALES, 1956: 290-298).

Ineficacia	Kategoria orokorra, kontratuak bere ondorioak sortzen ez dituenean.	Eragingabetasuna
Nulidad	Kontratua egin da legearen debekua urratuz.	Deuseztasuna
Anulabilidad	Kontratuak balio osoa izateko elementuak ditu, baina akatsen batek horren eragingabetasuna ekar dezake, alderdi batek hala eskatuta.	Deuseztagarritasuna
Rescisión	Kontratua eragingabea da, alderdi bakoitzarentzat sortzen duen kaltea dela eta.	Hutsaltzea/hutsalketa
Resolución	Kontratua eragingabe gertatu da, alderdiek, hori egiteko orduan, jarri duten baldintza bete ez delako.	Suntsiaraztea/suntsiarazpena
Revocación	Kontratuaren eragingabetasuna gertatu da, alderdi batek hala egitea bere borondatepean jarri duelako.	Ezeztatzea/ezeztapena
Caducidad	Denboraren poderioz, kontratuak eragina galtzea.	Iraungitzea

Izatez, honelako hiztegiak antolakuntza berezia behar du. Are zehatzago, horrek hiztegi onomasiologikoa behar du, hau da, kontzeptu juridikoen multzoaren araberkoa, eta, osagarri moduan, sailkapen alfabetiko soil.

La ordenación onomasiológica, como ya hemos expuesto, parte de los significados, los cuales se pueden clasificar, a su vez, según diferentes métodos. Es un error creer que la ordenación onomasiológica equivale, forzosamente, a una clasificación no alfabética. La idea fundamental de la agrupación onomasiológica es la de tener en cuenta las asociaciones que existen entre contenidos, tanto desde el punto de vista de la lengua como desde el de las cosas. Estas asociaciones se pueden tener en cuenta de distintas maneras; pero los sistemas de ordenación así creados nunca tendrán el mismo rigor que el del alfabeto. Por esto, es conveniente poner, al fin de los diccionarios onomasiológicos (generalmente no alfabéticos) un índice alfabético de todas las voces registradas (HAENSCH, 1982: 165-166).

Hiztegi onomasiologikoaren barruan, aldaera diastratiko baten aurrean gaudela ezin alboan utzi, hizkera juridikoa baita aztergai, eta horrek eramaten du puntua beste nonbaitera, alegia, terminologia sailera. Nolanahi ere, oraingo honetan, zeregina ez da horrenbeste izango horretan aritzea, ezpada euskarazko lexikografia juridikoari buruzko ohar eta irizpide batzuk ematea, eta, lehen esan bezalaxe, gaztelania-euskara hiztegi juridiko baten peskizan ibiltzea.

Horiek horrela, gorago jarritako aurre-baldintzak honetara osa daitezke, gaztelania-euskara hiztegirako abiapuntuan garela:

a) Hiztegiak elebiduna izan behar du, antolamendu juridiko bakarra bi hizkuntzetan adierazten duena.

b) Hiztegiaren bi hizkuntzak oso urruti daude, egituraz nahiz osaeraz.

c) Hiztegiaren bi hizkuntzak loturik daude gizarte-harreman batzuen bidez: bata, gaztelania, gizartearen maila jasoan, hots, lege-mundu sortzailean dabilela; besteak, hau da, euskarak, zuzenbide eta administrazioan tradizioz ez duela eta itzulpena dela bere itsumutil nagusia, Hego Euskal Herriko autonomien egitura juridiko eta administratiboa euskaratzeko tenorean.

d) Hiztegiaren bi hizkuntzetan lotu behar dira kontzeptu eta nozio berdinak, elkarrekikotasunaren ikuspegitik. Lexikoaren baliokidetasuna da jokoan, horixe baita berme bakarra hiztegiaren erabilgarritasunerako. Egia esan, ez da hori izango gure helmugarik irtenena, beste baterako esperantzan uzten baita.

e) Hiztegiaren barrutik, itzulpena da helburu, betiere itzultzaileari antolamendu juridikoaren esanahia euskaraz egoki emateko, ia-ia salbuespenik gabe, prozesua norabide bakarrekoa baita:

Jatorrizko hizkuntza (gaztelania) → xede-hizkuntza (euskara)

Horrexegatik, honelako hiztegia elebiduna da, eta elkarrekikotasuna du, hizkuntzen egitura desberdinek baldintzatzen

baitute, antolamendu juridikoaren kalterako, hizkuntza batetik bestera gehiagorik gabe bihurtzea (CAMPOS, 2005 eta THIRY, 2005).

Bada, hala ere, alderatu beharreko azkeneko puntua, gaztelania eta euskara egoera desberdinetan baitaude hizkera juridikoaren ikusmiratik, historiaz, erabileraz nahiz estatusaz.

Lehendaurrez, nagusi dira gaztelaniak ondu dituen hizkera juridikoa eta sistema juridikoa, horietan ere estekatzen baitira, tradizioaren poderioz, erabilera markatu batzuk, arras bereziak. Horien erakusle, esaterako, hitz hauek, gaztelaniaren eta ingelesaren arteko erkaketa egin, eta lexiko eremuak eta hitz multzoak aurrean dituela, zuzenbidea itzultzeko prozesuan:

En segundo lugar, hemos observado la necesidad de ser capaces de relacionar términos dentro de un mismo campo de estudio. Destacan aquellos casos de términos cuyo contenido constituye por sí mismo una dificultad, ya que su definición o explicación supone la traducción de términos también de carácter marcadamente cultural. Por ejemplo, explicar el concepto caveat supone enfrentarse a términos como “Principal Registry” o “Grant of Probate”, que deben analizarse individualmente para poder entenderlos. Por lo tanto, es necesario que los traductores sean capaces de relacionar entre términos de la propia lengua origen, con el fin de determinar de forma específica el contenido expresado y facilitar la búsqueda de un equivalente en español.

En tercer lugar, hemos comprobado que realmente existe una asimetría entre el sistema jurídico inglés y el español que se manifiesta en forma de vacíos conceptuales. Hay casos en que el concepto expresado en inglés no existe en español y viceversa, generando así problemas de traducción. Estos casos que llamamos de “asimetría cultural” abarcan términos relacionados con instituciones, documentos, personas que intervienen, procedimientos, etc. que no tienen ni siquiera un equivalente funcional en español, por lo que representan el grado de mayor dificultad en lo que a términos marcados culturalmente se refiere (MARTÍNEZ MOTOS, R., 2006: 229-230).

Gaztelaniaren barruan ere, askoren aburuz, kontuak ez dira mugagabeak, mugatuak eta zedarrizatuak baino. Kode Zibilaren

araubidean, adibidez, harreman juridikoen egileen izendazioak osatzerakoan, gaztelaniaren baliabide linguistiko beregainak erabiltzen dira:

... concluyendo, eso sí, con algunas reflexiones a partir de lo que hemos encontrado a lo largo de nuestro estudio:

a) Parece que los sujetos de los negocios jurídicos del C.c. se agrupan en torno a ciertos esqueñas opositivos, que, pueden reducirse, grosso modo, a la oposición “parte fuerte” / “parte débil” del negocio, pero que, en cada caso, ha de matizarse.

b) Así, por ejemplo, el grupo opositivo con mayor rendimiento funcional es el constituido por el sufijo -nte, como parte activa, y el sufijo -ario, como parte recipendaria, tal como se observa en donante/donatario, cedente/cesionario, mutuante/mutuario, comodante/comodatario, depositante/depositario, mandante/mandatario, concedente/concesionario;

c) El segundo grupo en rendimiento opone las construcciones con -nte, en la parte activa, a las construcciones con participio de pasado, en la parte pasiva, como vemos en hipotecante/hipotecado, representante/representado, adoptante/adoptado, retrayente/retraído;

d) En tercer lugar, también oponiéndose una parte activa, en este caso habitual, a una parte pasiva, tenemos las construcciones con -dor enfrentadas a las de participio de pasado, como, por ejemplo, fiador/afianzado, tutor/tutelado, curador/curado, asegurador/asegurado.

e) En cuarto lugar, se opone -dor, en la parte activa, a -ario, como representante de la parte recipendaria, tal y como se muestra en testador frente a legatario y heredero, donador/donatario, arrendador/arrendatario, poseedor/propietario, etc.;

f) Luego viene el complicado sufijo en -ista, que se opone, de maneras diversas, a -ario, como ocurre en censalista/censatario, prestamista/prestatarario, reservista/reservatario, etc.

g) Por último, existen oposiciones en las que se enfrentan dos términos activos como comprador y vendedor, o, incluso, aparece uno solo como repre-

sentante de los dos, cual es el caso de contrayente y permutante (TABARES, 2004: 174).

Gutziz bestelakoa da, ostera, euskararen mundua, historia eta tradizioz ezak pisu nabaria baitu egungo euskararen hiztegi juridikoa moldatzeko orduan. Sarri askotan ez dira zehatz-mehatz atzematen hizkuntzaren maila orokorra eta maila bereziak nahiz hizkera teknikoak, hain justu, hizkuntzak berak eratze bidean baititu, egunotan ere, halakoak:

Es un problema general de la delimitación precisa entre la lengua general y especializada y, en particular, el estudio de las unidades terminológicas que pasan del ámbito general al especializado (se incrementa la precisión del significado), del especializado al general (el término pierde precisión o cambia su significado) o entre diferentes especialidades (cambio semántico) (UGARTEBURU, 2003: 490).

Are nabariagoa da egoera hori, kasurako, euskararen hizkera desberdinetan:

El análisis de los patrones de variación denominativa en el corpus estudiado confirman las hipótesis de partida de este trabajo; por una parte, tanto en el análisis intratextual como en el intertextual, hemos encontrado patrones de variación que se explican a partir de factores de tipo discursivo: patrones de variación que responden en el mismo texto a los diferentes requerimiento del discurso y patrones que muestran las diferencias entre las condiciones discursivas de cada tipo de texto. Estos patrones evidencian la progresiva fijación de reglas discursivas a nivel intra e intertextual.

Sin embargo, también hemos podido observar patrones de variación que no pueden ser explicados por causas discursivas y que parecen responder a causas de índole sociolingüística relacionadas con la falta de normalización de la lengua vasca. Como era de esperar, estos últimos patrones son mayormente asistemáticos. Sin embargo, debemos subrayar que también hemos encontrado variación sistemática relacionada con la falta de normalización; más concretamente, patrones de variación que tratan de compensar en el discurso la falta de fijación terminológica (ZABALA, 2006: 847).

Hitz gutxitan esateko, hizkuntza batetik besterako bidean, zuzenbidearen eta hizkuntzaren egoera desberdinak aintzat hartu

behar dira, kasuan kasuko eta aldian aldiko ezaugarriak eta inguru-mariak baztertu gabe. Horrexegatik eta puntuak errazte aldera, oraingo saio hau sinkronikoa da, alegia, indarrean dauden lege-testuen corpus batetik abiatzen da. Horietan ditu sustraia eta erroa, metodologia jakin baten bidez eskuratzeko azken helmuga, hots, hiztegi ideologiko-juridiko baten osaera.

Hiru dira, beste askoren artean, eskura izan ditugun hiztegi ideologikoen adibide aipagaiak: lehena, gaztelaniazko *Diccionario ideológico de la lengua española*. Egilea. Julio Casares, 2. argitaraldia, Editorial Gustavo Gili S.A. Barcelona, 1994. Euskaraz ere, bide beretik datoz Urrestarazu´tar Andon-Umandik egin *Asmo-Iztegia*, Lizarra, 2000, 2 liburuki, eta Justo Maria Mokoroa Mujikak apailatua: *Ortik eta Emendik/Repertorio de locuciones del habla popular vasca*, Etor/Labayru/Eusko Jaurlaritza, Donostia 1990, 2 liburukiak.

Hainbatez, hauxe da lerro hauetako proposamena: hizkera juridikoaren, teknolekto juridikoaren hiztegia egiteko orduan, onomasiologia erabiltzea, eta onomasologia horren barruan, hiztegi terminologikoaren teknikara jotzea, beti ere, hitz eta terminoen sailkatze sistematikoa egiten dela, dogmatika juridikoaren arabera taxutua. Horrek baditu, izan ere, abantaila azpimarragarriak, batik bat, erabiltzailearentzat, asko errazten baitio so batez gaiaz zehatz jabetzea, eta, orobat, aparteko aukera, gaztelaniaz eta euskaraz lege-testuetan dabilen kontzeptualizazio juridiko osoa batera ikusteko, aldi berean hitz eta kontzeptu bakoitza zein lege-testutan erabili den erraz atzeman dezakeela.

Dena den, lexiokografia juridikoan eztabaidatua izan da horrelako sailkatze-lana egitea. Luze jardun du horri buruz Kanadako lexiokografia juridiko elebidunak, eta irizpide desberdinak ere gizarteratu. Adibidez, *Dictionarie de droit privé* deiturikoan hurrenkera alfabetikoa izan da nagusi, batez ere, erraztasunaren ize-nean, alfabetikotasun horrek izan ditzakeen hutsuneak ahantzi gabe:

En tous cas, il est préférable de ne fixer la politique de l'ordre alphabétique qu'après avoir eu l'expérience du genre d'entrée que l'on désire dans le dictionnaire, étant donné que tout changement vers la fin des travaux entraîne un

immense travail de vérification des renvois et un risque accru d'erreur (GROFFIER, 2007: 40).

Edozein modutan ere, ohargarria da gero eta ugariagoak direla kontzeptu juridikoen araberrako zerrendak ontzen dituzten hiztegiak, batik bat, sistema juridiko eta hizkuntza desberdinen arteko gorabeherak eta ezaugarriak ahalik eta modurik zehatzenean islatzeko asmoa dutenetan. Adibide esanguratsua izan daiteke Thiryk berrikitan argitaratu duen *Diccionario jurídico. Terminología de la responsabilidad civil (español-francés / francés-español)*. Bertan, argi dago beharrezkoa dela, datu linguistikoekin batera, datu juridikoak ere ematea, hitz bakoitza bere hizkuntza eta sistema juridikoan kokatzeko. Gurean, errazagoa da puntu hori, aintzat hartzen baitugu, soil-soilean eta lehen esan bezalaxe, Espainiako sistema juridikoa, gaztelaniatik euskarara doan itzultze-bidean.

Aipatzekoa da horren formulazioa:

Lorsqu'il s'agit d'un dictionnaire bilingue rendant le droit d'un même pays à système juridique unique – un dictionnaire français-néerlandais/ néerlandais-français du droit belge, par exemple– les problèmes sont peut-être moindres, mais dès qu'il s'agit de droits différents, le corpus est différent dans chaque langue et une simple re-traduction conduirait à des lacunes graves (GROFFIER, 2007: 78).

4. HITZ-MULTZOAK ANTOLATZEKO METODOLOGIA

Aurrekoak gorabehera, hitz juridikoen multzo edo familia horiek antolatzeke orduan, lerro hauetako metodologia, gehienbat, GÓMEZ eta TORRESEK (GÓMEZ / TORRES, 2004) eta SALGADOK (SALGADO; 2007) ondutakoetatik dator. Euren asmatu-rik fitxa egokitu da, ondorengo informazioa emanez kasuan-kasuan.

[zk.] Hitz juridikoen multzoa identifikatzea

Arloa:

Iruzkina:

Eremu semantikoa:

[zk. eta letra] ES gaztelaniazko hitza

EU euskarazko ordaina

Lege-testua:

Euskaratze-bidea:

Bistan denez, lehenengo atalean zenbakia eta izenburua ageri dira, hitz-multzo zehatza identifikatzeko helburuarekin.

Bigarren atalean, hitz-multzo zehatz horri zuzenbidearen barruan zein arlo dagokion argitzen da (zuzenbide zibila, zigorzuzenbidea, prozesuko zuzenbidea, lan-zuzenbidea...). Azkenean ere, zerrendatu da zuzenbidearen arlo desberdinetan batera ager daitezkeen hitzen erreferentzia soila, hitz horiek, zuzenbidearen hizkera orokorrean esanahi berezia dutenean. Arlo horien laburdurez denaz bezainbatean, hona batez besteko zerrenda eta hurrenkera:

Administrazio-zuzenbidea	Adm. zuz.
Foru zuzenbidea	Foru zuz.
Lan-zuzenbidea	Lan zuz.
Prozesuko zuzenbidea	Proz. zuz.
Zuzenbide zibila	Zuz. zib.
Zuzenbidearen kontzeptu orokorrak	Zuz. orok.

Hirugarren atalean, hitz-multzoari buruzko iruzkin orokorra egiten da, dogmatika juridikoaren ikusmiratik, hau da, edukiaren aldetik nabarmentzeko modukoa izan daitekeena bertan jasotzeko.

Laugarren atalean, eremu semantiko-juridikoari egiten zaio erreferentzia eta, horren barruan hurrengoak bereizten dira, harreman lexiko eta paradigmaticoei men eginez: a) eremu semantiko taxonomikoa, hau da, hitzen arteko harremanak sailkapenaren bidez taxutzen dituen; eta b) eremu semantiko meronimikoa, hau da, hitzen arteko harremanak maila orokorragoko kontzeptu oso baten osagai moduan ikusten dituen, edota kontzeptu horren zati gisa neurtzen dituen (OTAOLA, 2004: 258-259).

Bosgarren atalean, multzoari dagokion zenbakia agertzeaz gain, zenbaki horri letra gehitzen zaio, multzoaren barruko hitz edo termino juridiko bakoitzaren aurretik. Atal honetan, gaztelaniazko terminoak jaso dira, ES laburdura jarrita eta letra beltzez, eta,

azpiko lerroan, termino horiei dagokien euskarazko ordaina, EU laburdura jarrita eta letra etzanez.

Seigarren atalean, lege-testua, eta, zazpigarrenean, euskaratze-bidea, jasota daude, termino bakoitzarentzat bana zehaztuta. Adibide eta ordain horiek lehen aipatutako corpus horretatik hustu dira. Hitz bakoitza non aurki daitekeen jakiteko, kasuan kasuko lege-testuaren laburdura jasotzen da, eta laburdura horri artikulua zenbakia gehitzen zaio, gaztelaniazko bertsioa edo euskarazkoa den argituta. Zenbakiaren inguruan, zentzuzko salbuespena egin behar da: Nafarroako Foru Berriaren kasuan, zenbakiak testu horretako legeei egiten diete erreferentzia, artikulurik ez baitago. Artikulu honetan zehatz-mehatz erabilitako www.iev.deusto.es corpusaren zatia lege-testuak hauek osatzen dute:

<i>1947ko otsailaren 14ko Dekretua, Hipoteka Legea betearzteko Erregelamendua onesten duena</i> (2004. urteko abenduaren 31a arte izandako eraldaketak barne)	HE
<i>Abenduaren 13ko 15/1999 Lege Organikoa, Izaera Pertsonaleko Datuak Babesteari buruzkoa</i> (2007. urteko maiatzaren 31a arte izandako eraldaketak barne)	IPDBLO
<i>Erregistro Zibilaren Erregelamendua, 1958ko azaroaren 14ko Dekretuak onetsi duena</i> (2004ko martxoaren 31a arte izandako eraldaketak barne)	EZE
<i>Espainiako Konstituzioa</i> (2007. urteko maiatzaren 31a arte izandako eraldaketak barne)	EK
<i>Foru Zuzenbide Zibilari buruzko Konpilazioa edo Nafarroako Foru Berria</i> (2005. urteko uztailaren 1a arte izandako eraldaketak barne)	NFB
<i>Kode Zibila</i> (2007. urteko ekainaren 30 ^a arte izandako eraldaketak barne)	KZ
<i>Martxoaren 24ko 1/1995 Legegintzazko Errege-dekretua, Langileen Estatutuari buruzko Legearen testu bategina onetsi duena</i> (2006ko abenduaren 31a arte izandako eraldaketak barne)	LE

<i>Prozedura Kriminalaren Legea</i> (2006. urteko maiatzaren 31a arte izandako eraldaketak barne)	PKL
<i>Urtarrilaren 11ko 4/2000 Lege Organikoa, Atzerritarrek Espainian dituzten Eskubide eta Askatasunei buruzkoa, eta Atzerritar horiek Gizarteratzeari buruzkoa</i> (2007. urteko maiatzaren 31a arte izandako eraldaketak barne)	ALO
<i>Urtarrilaren 7ko 1/2000 Legea, Prozedura Zibilarena</i> (2004. urteko abenduaren 31a arte izandako eraldaketak barne)	PZL
<i>Uztailaren 1eko 3/1992 Legea, Euskal Herriko Foru-Zuzenbide Zibilar buruzkoa</i> (2005. urteko uztailaren 1a arte izandako eraldaketak barne)	EHFZZL
<i>Uztailaren 3ko 8/1985 Lege Organikoa, Hezkuntzarako Eskubidea Arautzekoa</i> (2007. urteko maiatzaren 31a arte izandako eraldaketak barne)	HELO

Horretara betetzen dira erabileraren ardatzak, nahiz paradigmaren arloan, nahiz sintagmaren arloan:

Además, y éste es otro aspecto relevante, el análisis de los distintos términos en su contexto permite no sólo realizar una definición atendiendo al eje paradigmático (vertical y de selección, del elemento actualizado frente a aquellos que su presencia ha excluido en ese punto de la cadena hablada), sino también una descripción del empleo de ese término en el discurso (en el sintagma, con una visión horizontal y, por tanto, de contraste y de mutua delimitación del uso de las palabras en el contexto) (DORTA, 2007: 383).

5. HITZ JURIDIKOEN MULTZOAK: HAMAR ADIBIDE

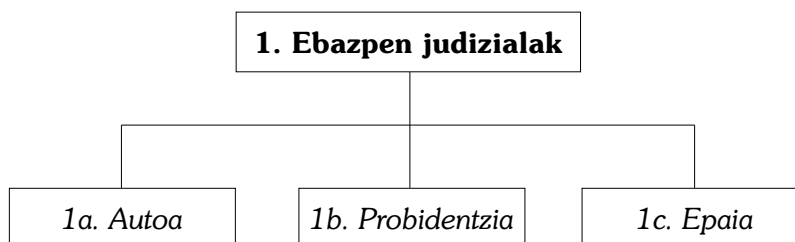
5.1. Ebazpen judizialak: motak

Arloa: Proz. zuz.

Iruzkina: Epaitegi eta auzitegiek emandako ebazpen judizialak hiru motatakoak izan daitezke: probidentziak, autoak

eta epaiak. Probidentziak izapidetza hutseko ebazpenak dira. Autoek, berriz, erabakitzen dituzte auzipetuen, akusatzaile partikularren edo auzi-jartzaile zibilen gain zuzeneko eragina duten intzidenteak edo funtsezko gaiak; epaitegi edo auzitegiaren esku-mena; ezespina bidezkoa edo bidegabea izatea; probidentziaren bat birjartzea; birjartzearen ukatzea; espetxeratzea eta askatzea; froga edo doako laguntza onartzea edo ukatzea; eta, azkenik, legeen arabera oinarridunak izan behar diren ebazpenak ere autoak izaten dira. Epaiak, bukatzeko, auzia behin betiko erabakitzen dute auzialdi bakoitzean.

Eremu semantikoa: Taxonomikoa da.

[1a] ES auto

EU *auto*

Lege-testua

PKL.160es: *Los autos que resuelvan indicentes se notificarán únicamente a los Procuradores.*

Euskaratze-bidea

PKL.160eu: *Intzidenteak ebazten dituzten autoak prokuradorei bakarrik jakinaraziko zaizkie.*

[1b] ES providencia

EU *probidentzia*

Lege-testua

PKL.204es: *Las providencias se dictarán y firmarán inme-*

diatamente que resulte de las actuaciones la necesidad de dictarlas, o en el mismo día o el siguiente al en que se hayan presentado las pretensiones sobre que recaigan.

Euskaratze-bidea

PKL.204eu: *Probidentziak eman eta sinatuko dira, horiek emateko beharrezana sortu bezain laster, edo, probidentzia horiek zein uziri buruzkoak izan eta uzi horiek aurkezten diren egunaren biharamunean.*

[1c] ES sententia

EU epai

Lege-testua

EK.165es: *En las sentencias que pronuncie el Tribunal Supremo en los recursos de casación o en los de revisión no habrá discordia, quedando al efecto desechados los resultandos y considerando que no reúnan mayoría absoluta de votos.*

Euskaratze-bidea

EK.165eu: *Ez da desadostasunik egongo Auzitegi Gorenak kasazio- edo berrikuspen-errekurtsoetan ematen dituen epaien inguruan; ondore horretarako, baztertu egingo dira botoen erabateko gehiengoak lortzen ez duten ikusizkoak eta kontuan hartuzkoak.*

5.2. Egituraren osagarriak: lege-testuen zatiak

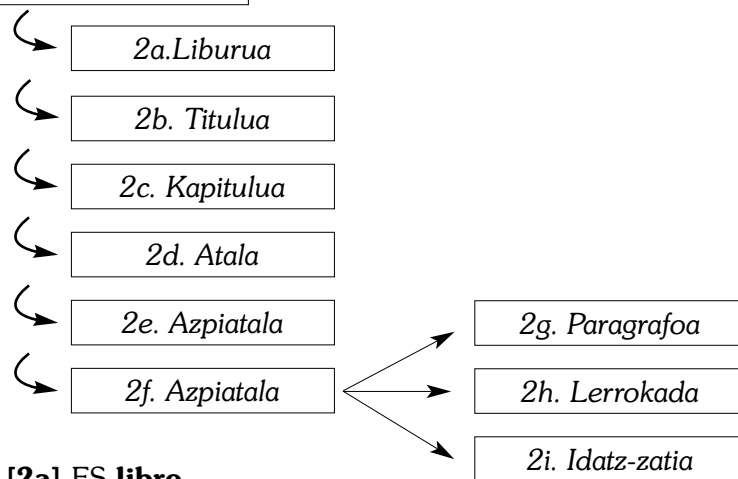
Arloa: Zuz. orok.

Iruzkina: Lege-testuen barruko antolaketari dagokionez, ezaguna da *libro, título, capítulo, sección* eta *subsección* horien arteko bereizketa, batez ere, lege-testuok luzeak direnean edo kodeak direnean. Horiek euskaraz emateko, *liburu, kapitulu, atal* eta *azpiatal* ordainak aukeratu dira. Artikuluen barne zatiketari buruz, argitu behar da beti ez dela errespetatu gaztelaniazko terminologia. Egin-eginean ere, gaztelaniaz nahierara agertzen dira *párrafo* eta *apartado* aipamenak. Euskaraz, ordea, *párrafo* aipatzeko, *paragrafo* erabili da zenbakia dutenen kasuan, eta *lerroka-*

da, zenbatu gabekoen kasuan, gaztelaniaz zein termino ageri den kontuan hartu gabe. Gaztelaniazko *letra* horren kasuan, *idatz-zati* erabili da orokorrean.

Eremu semantikoa: Meronimikoa da eta hierarkiaren araberakoa.

2. Lege-testuen zatiak

[2a] ES libro
EU *liburua*

Lege-testua:
KZ.es: Libro I. De las personas

Euskaratze-bidea:
KZ.eu: I. liburua. Pertsonak

[2b] ES título
EU *titulua*

Lege-testua:
KZ.es: Título IV. Del matrimonio

Euskaratze-bidea:
KZ.eu: IV. titulua. Ezkontza

[3c] ES capítulo

EU *kapitulua*

Lege-testua:

KZ.es: Capítulo III. De la forma de celebración del matrimonio

Euskaratze-bidea:

KZ.eu: III. kapitulua. Ezkontzeko forma

[2d] ES sección

EU *atala*

Lege-testua:

KZ.es: Sección I. Disposiciones generales

Euskaratze-bidea:

KZ.eu: I. atala. Xedapen orokorrak

[2e] ES subsección

EU *azpiatala*

Lege-testua:

EZE.es: Subsección 1^a. De la filiación materna

Euskaratze-bidea:

EZE.eu: 1. azpiatala. Amarengandiko seme-alabatasuna

[2f] ES artículo

EU *artikulua*

Lege-testua:

IPDBLO.es: Artículo 2. Ámbito de aplicación

Euskaratze-bidea:

IPDBLO.eu: 2. artikulua. Aplikazio-esparrua

[2g] ES apartado

EU *paragrafoa*

Lege-testua:

EK.34.2es: *Regirá también para las fundaciones lo dispuesto en los apartados 2 y 4 del artículo 22.*

Euskaratze-bidea:

EK.34.2eu: *Fundazioen inguruan ere, 22. artikuluko 2 eta 4. paragrafoetan xedatutakoa aplikatuko da.*

[2h] ES párrafo

EU lerrokada

Lege-testua:

IPDBLO.7.6es: *También podrán ser objeto de tratamiento los datos a que se refiere el párrafo anterior cuando el tratamiento sea necesario para salvaguardar el interés vital del afectado o de otra persona, en el supuesto de que el afectado esté física o jurídicamente incapacitado para dar su consentimiento.*

Euskaratze-bidea:

IPDBLO.7.6eu: *Aurreko lerrokadak aipatzen dituen datuak tratatzeko modukoak izango dira, berebat, tratamendua beharrezkoa denean ukituaren edo beste pertsona baten berebiziko interesa babesteko, ukituak bere adostasuna emateko gaitasunik ez duenean arrazoi fisiko zein juridikoengatik*

[2i] ES letra

EU idatz-zatia

Lege-testua:

IPDBLO.5.3es: *No será necesaria la información a que se refieren las letras b), c) y d) del apartado 1 si el contenido de ella se deduce claramente de la naturaleza de los datos personales que se solicitan o de las circunstancias en que se recaban.*

Euskaratze-bidea:

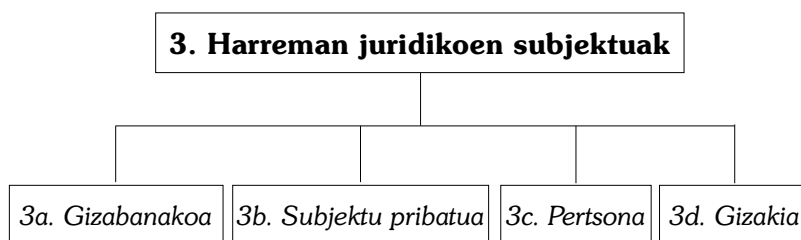
IPDBLO.5.3eu: *Ez da behar izango 1. paragrafoko b), c) eta d) idatz-zatiek aipatu informazioa, kasuan-kasuan eskatzen diren datu pertsonalen izaerak edo datu horiek jasotzeko inguruabarrek ondoriozta dezaketenean informazio horren edukia.*

5.3. Harreman juridikoen subjektuak

Arloa: Zuz. orok.

Iruzkina: Gaztelaniazko *persona, individuo, ser humano* eta *particular* ere bereizi dira euskarazko testuan, hitz juridiko esklusiboak izan ez arren, lege-testuetan sarritan agertzen baitira, gehienbat giza eskubideei lotuta. Horrenbestez, euskaraz modu honetara eman dira kontzeptu horiek, hurrenez hurren: *pertsona, gizabanako, gizaki* eta *subjektu pribatu*.

Eremu semantikoa: Taxonomikoa da.

[3a] ES individuo

EU gizabanakoa

Lege-testua:

EK.16.1es: *Se garantiza la libertad ideológica, religiosa y de culto de los individuos y las comunidades sin más limitación, en sus manifestaciones, que la necesaria para el mantenimiento del orden público protegido por la ley.*

Euskaratze-bidea:

EK.16.1eu: Gizabanakoen eta giza taldeen ideologia-, erlijio- eta kultu-askatasuna bermatzen da, eta beraien agerpenetan muga bat baino ez da izango, hau da, legeak babesten duen ordena publikoa iraunarazteko beharrezkoa dena.

[3b] ES particular

EU subjektu pribatua

Lege-testua:

EK.106.2es: *Los particulares, en los términos establecidos por la ley, tendrán derecho a ser indemnizados por toda lesión que sufran en cualquiera de sus bienes y derechos, salvo en los casos de fuerza mayor, siempre que la lesión sea consecuencia del funcionamiento de los servicios públicos.*

Euskaratze-bidea:

EK.106.2eu: *Subjektu pribatuek, legeak ezarritakoaren arabera, eskubidea izango dute, kalte-ordainak jasotzeko, beren ondasun eta eskubideetan izandako lesio guztien ondorioz, ezinbesteko kasuetan izan ezik, eta kalte horiek zerbitzu publikoen jardunbidearen ondorioz gertatu diren neurrian.*

[3c] ES persona

EU pertsona

Lege-testua:

EK.21.2es: *En los casos de reuniones en lugares de tránsito público y manifestaciones se dará comunicación previa a la autoridad, que sólo podrá prohibirlas cuando existan razones fundadas de alteración del orden público, con peligro para personas o bienes.*

Euskaratze-bidea:

EK.21.2eu: *Iraganbide publikoetan bilerak, edo kale-ageraldiak egiten direnean, agintariei aldez aurretiko komunikazioa egin behar zaie, eta haiek halakoak debekatu ahal izango dituzte, soilik, pertsona eta ondasunen aurkako arriskuaz, ordena publikoa asaldatzeko arrazoi oinarritunak daudenean.*

[3d] ES ser humano

EU gizakia

Lege-testua:

ALO.59.1es: *El extranjero que haya cruzado la frontera*

española fuera de los pasos establecidos al efecto o no haya cumplido con su obligación de declarar la entrada y se encuentre irregularmente en España o trabajando sin autorización, sin documentación o documentación irregular, por haber sido víctima, perjudicado o testigo de un acto de tráfico ilícito de seres humanos, inmigración ilegal, o de tráfico ilícito de mano de obra o de explotación en la prostitución abusando de su situación de necesidad, podrá quedar exento de responsabilidad administrativa y no será expulsado si denuncia a las autoridades competentes a los autores o cooperadores de dicho tráfico, o coopera y colabora con los funcionarios policiales competentes en materia de extranjería, proporcionando datos esenciales o testificando, en su caso, en el proceso correspondiente contra aquellos autores.

Euskaratze-bidea:

ALO.59.1eu: Atzerritarrek Espainiako muga igaro badu Espainian sartzeko ezarritako pasabideetatik kanpo, edo ez badu bete sarreraren berri emateko duen betebeharra, eta, gainera, atzerritar hori Espainian modu irregularrean badago, edo baime-nik gabe, agiririk gabe edo agiri irregularrekin lan egiten, dela gizakiak zilegi ez den moduan trafikatzearen, dela legearen aurkako immigrazioaren, dela lan-eskua zilegi ez den moduan trafikatzearen, dela beharrizan-egoeraz abusatu eta prostituzio-esplo-tazioaren biktima, kaltetuna edo lekukoa izateagatik, orduan atzerritar hori administrazio-erantzukizunetik aske geratu ahal izango da. Halaber, atzerritarra ez da kanporatuko, baldin eta horrek agintari eskudunei salatzen badie zein diren trafiko horren egile edo laguntzaileak, edo atzerritarra polizia-funtzionario eskudunekin elkarlanean eta lankidetzan aritzen bada atzerritar-tasun-arloan, oinarritzko datuak edo lekukotasuna emanaz, hala denean, egile horien aurkako kasuan kasuko prozesuan.

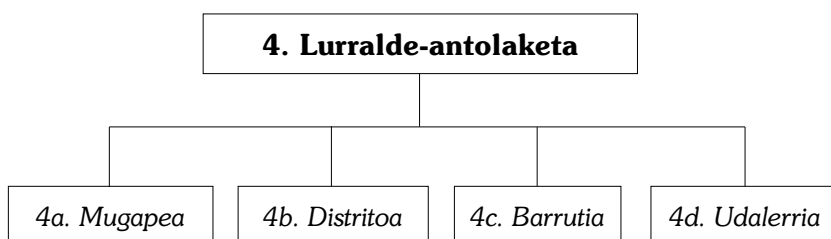
5.4. Legearen aplikazio-esparrua: lurralde-antolaketa

Arloa: Adm. zuz.

Iruzkina: Termino juridikoen eremu semantikoa eta antola-mendu juridikoaren barne koherentzia bermatzeko tenorean, gazte-laniazko *término municipal, distrito, partido* eta *circunscripción* fin-

katu beharreko terminoak dira. Hurrenez hurren, *udalerrri*, *distrito*, *barruti* eta *mugape* aukeratu izan dira halakoetarako.

Eremu semantikoa: Taxonomikoa da.

[4a] ES circunscripción
EU *mugapea*

Lege-testua:

EZE.243es: *Se publicarán edictos o proclamas por espacio de quince días exclusivamente en las poblaciones en cuya demarcación hubiesen residido o estado domiciliados los interesados en los dos últimos años y que tengan menos de 25.000 habitantes de derecho, según el último censo oficial, o bien que correspondan a la circunscripción de un Consulado español con menos de 25.000 personas en el Registro de Matrícula.*

Euskaratze-bidea:

EZE.243eu: *Ediktuak edo aldarriak, hamabost eguneko epean, interesdunen herrietan bakarrik argitaratuko dira, interesdunok azken bi urteetan herri horien mugapean izan badute bizilekua edo egoitza, eta herriok zuzenbideko 25.000 biztanle baino gutxiago badituzte azken errolda ofizialaren arabera, edo Matrikula Erregistroan 25.000 lagun baino gutxiagoko kontsulatu espainiar baten mugapeari badagozkio.*

[4b] ES distrito
EU *distritoa*

Lege-testua:

HE.538es: *En todas las comunicaciones y documentos que firmen los Registradores, a excepción de los asientos registrales, estamparán un sello que deberá adoptar forma circular del tamaño ordinario en los de su clase, y contener, además del escudo de España, en el centro, una inscripción en su parte superior que diga «Registro de la Propiedad», y en la inferior, el nombre del distrito hipotecario y el nombre y apellidos del Registrador.*

Euskaratze-bidea:

HE.538eu: *Erregistroko idazkunetan izan ezik, erregistraztaileek sinatutako komunikazio eta agiri guztietan zigilua jarri behar dute; zigiluak forma biribila eta mota horretako zigiluen ohiko neurriak izango ditu, eta, erdian Espainiako ezkutua izateaz gain, bi inskripzio izan behar ditu: bata, goian, «Jabetza Erregistroa» esanez, eta bestea, behean, hipoteka-distritoa eta erregistraztailearen izen-abizenak zehaztuz.*

[4c] ES partido

EU barrutia

Lege-testua:

HE.137.1es: *Sólo será Juez competente para conocer del procedimiento el de Primera Instancia del partido en que radique la finca, y si ésta radicare en más de uno se estará a lo dispuesto en la regla primera del artículo 210 de la Ley.*

Euskaratze-bidea:

HE.137.1eu: *Finken kokalekuari dagokion barrutiko lehen auzialdiko epaileak du prozeduraren gaineko eskumena, eta finka bi barruti edo gehiagotan izanez gero, legearen 210. artikulua lehenengo erregelak xedatutakoa bete behar da.*

[4d] ES término municipal

EU udalerría

Lege-testua:

PKL.422es: *Si el testigo residiere fuera del partido o término municipal del Juez que instruyese el sumario, éste se abstendrá*

de mandarle comparecer a su presencia, a no ser que lo considere absolutamente necesario para la comprobación del delito o para el reconocimiento de la persona del delincuente, ordenándolo en este caso por auto motivado.

Euskaratze-bidea:

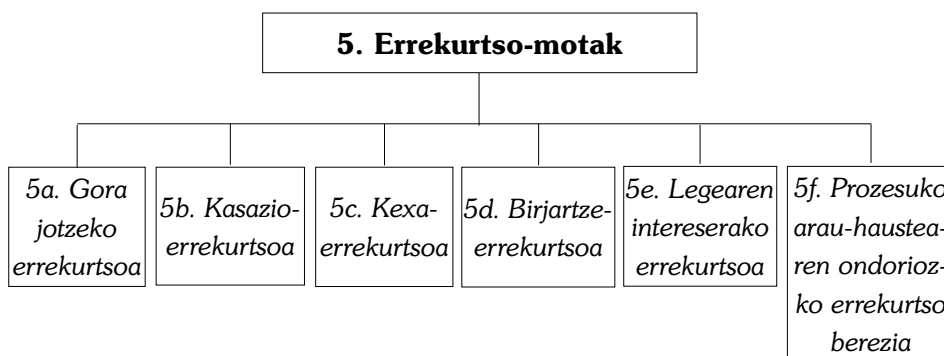
PKL.422eu: Sumarioaren instrukzioa egin duen epailearen barruti edo udalerritik kanpo bizi bada lekukoa, epaileak ez dio aginduko bere aurrera ager tzea, salbu eta delitua egiazta tzeko edo delitugilea identifika tzeko hori erabat beharrezkoa denean; hala gertatuz gero, auto ziodunaren bidez aginduko dio hari bere aurrera agertzeko.

5.5. Prozesuaren barruko nondik norakoak: errekurtsomotak

Arloa: Proz. zuz.

Iruzkina: Dela prozedura zibilean, dela prozedura kriminalean, errekurtsomotak bereizi behar dira, epaitegi nahiz auzitegieta-ko eguneroko lanean hori ezinbesteko gertatzen baita.

Eremu semantikoa: Taxonomikoa da.

[5a] ES recurso de apelación
EU gora jotzeko errekurtsotsoa

Lege-testua:

PKL.212es: *El recurso de apelación se entablará dentro de cinco días, a contar desde el siguiente al de la última notificación de la resolución judicial que fuere su objeto hecha a los que expresa el artículo anterior.*

Euskaratze-bidea:

PKL.212eu: *Gora jotzeko errekurtsoa bost eguneko epean aurkeztuko da, errekurtsopeko ebazpen judizialari buruz azken jakinarazpena aurreko artikuluan adierazitakoei egin zaienetik zenbatuta.*

[5b] ES recurso de casación

EU kasazio-errekurtsoa

Lege-testua:

PKL.157es: *En las certificaciones o testimonios de sentencias que expidieren los Tribunales no se insertarán los votos reservados; pero se remitirán al Tribunal Supremo y se harán públicos cuando se interponga y admita el recurso de casación.*

Euskaratze-bidea:

PKL.157eu: *Auzitegiek epaiei buruz luzatutako ziurtagiri edo lekuko tzetan ez dira isilpeko botoak jasoko; hala ere, boto horiek Auzitegi Gorenari igorriko zaizkio, eta jendaurrekoan azalduko dira behin kasazio-errekurtsoa jarri eta onartuta.*

[5c] ES recurso de queja

EU kexa-errekurtsoa

Lege-testua:

PKL.213es: *El recurso de queja para cuya interposición no señale término la Ley podrá interponerse en cualquier tiempo, mientras estuviese pendiente la causa.*

Euskaratze-bidea:

PKL.213eu: *Legeak kexa-errekurtsoa jartzeko epe-mugarik zehaztu ez badu, edozein unetan jarri ahal izango da, auzia bidean dagoen bitartean.*

[5d] ES recurso de reposición

EU birjartze-errekurtsoa

Lege-testua:

PZL.285.2es: *Contra esa resolución sólo cabrá recurso de reposición, que se sustanciará y resolverá en el acto, y si se desestimare, la parte podrá formular protesta al efecto de hacer valer sus derechos en la segunda instancia.*

Euskaratze-bidea:

PZL.285.2eu: *Ebazpen horren aurka, birjartze-errekurtsoa soilik jar daiteke; errekurtso hori berehala bideratu eta ebatziko da, eta, gaitziritzia ematen bazaio, alderdiak protesta aurkez dezake, bigarren auzialdian bere eskubideak baliatu ahal izateko.*

[5e] ES recurso en interés de la ley

EU legearen intereserako errekurtsoa

Lege-testua:

PZL.490.1es: *Podrá interponerse recurso en interés de la ley, para la unidad de doctrina jurisprudencial, respecto de sentencias que resuelvan recursos extraordinarios por infracción de ley procesal cuando las Salas de lo Civil y Penal de los Tribunales Superiores de Justicia sostuvieran criterios discrepantes sobre la interpretación de normas procesales.*

Euskaratze-bidea:

PZL.490.1eu: *Legearen intereserako errekurtsoa jar daiteke, jurisprudentzia-doktrinaren batasunerako, prozesuko arau-haustearen ondoriozko errekurtso bereziak ebatzi dituzten epaiei buruz, baldin eta auzitegi nagusietako arlo zibileko eta zigor-arloko salek irizpide ezberdinak badituzte, prozesuko arauen interpretazioaren inguruan.*

[5f] ES recurso extraordinario por infracción procesal

EU prozesuko arau-haustearen ondoriozko errekurtso berezia.

Lege-testua:

PZL.469.2es: *Sólo procederá el recurso extraordinario por infracción procesal cuando, de ser posible, ésta o la vulneración del artículo 24 de la Constitución se hayan denunciado en la instancia y cuando, de haberse producido en la primera, la denuncia se haya reproducido en la segunda instancia. Además, si la violación de derecho fundamental hubiere producido falta o defecto subsanable, deberá haberse pedido la subsanación en la instancia o instancias oportunas.*

Euskaratze-bidea:

PZL.469.2eu: *Prozesuko arau-haustearen ondoriozko erre-kurtso berezia bidezkoa izango da, bakarrik, arau-hauste hori edo Konstituzioaren 24. artikulua hautsi izana auzialdian salatu bada, eta, hori lehen auzialdian gertaturik, salaketa bigarren auzialdian errepikatuz gero. Halaber, oinarrizko eskubidea hausteak ongi dai-tekeen falta edo akatsa sortu badu, ongitze hori auzialdi egokian edo egokietan eskatu behar da.*

5.6. Eskubide subjektiboen paradigmak: eskubide errealak

Arloak: Zuz. Zib. eta Foru. zuz.

Iruzkina: Zibilisten artean, eskubide subjektiboen paradigmak dira eskubide errealak, eta, batik bat, jabetza. Hartara, bereizi egiten dira jabetza bera, gozatzeko eskubideak, lehenespenez esku-ratzekoak eta berme-eskubideak, zeinek bere barne-bereizketa bereziak dituela, eta, zenbait kasutan, Kode Zibileko kategoriez gain, Euskal Herriko foru-zuzenbideko eskubide errealak ere txer-tatu dira, lege maila bera dutelako..

Eremu semantikoa: Taxonomikoa da.

[6.1] Jabetza eta jabaria

Iruzkina: Eskubide errealik zabalenera soil eginez, *jabetza* hobetsi da, *jabego* eta *jabetasun* ordainen kalterako. Zuzenbide publikoaren arloan, berriz, gaztelaniazko *dominio* euskaraz emateko, *jabari* aukeratu izan da, horixe baitago zabaldua hizkera juridiko-administratiboan, Hiztegi Batuak oraindik jasota ez badauka ere.

[6.1a] ES propiedad

EU *jabetza*

Lege-testua:

KZ.348es: *La propiedad es el derecho de gozar y disponer de una cosa, sin más limitaciones que las establecidas en las leyes*

Euskaratze-bidea:

KZ.348eu: *Jabetza da gauzak gozatu eta xedatzeko eskubidea, eta legean ezarritako mugapenak baino ez ditu.*

[6.1b] ES dominio

EU *jabaria*

Lege-testua:

EK.132.1es: *La ley regulará el régimen jurídico de los bienes de dominio público y de los comunales, inspirándose en los principios de inalienabilidad, imprescriptibilidad e inembargabilidad, así como su desafeción.*

Euskaratze-bidea:

EK.132.1eu: *Legeak herri-jabariko ondasunen eta auzo-ondasunen araubidea ezarriko du, eta, horretarako, kontuan hartuko ditu horiek besterendu, preskribatu eta enbargatzeko ezintasunaren printzipioak; legeak, orobat, ondasunon jaregitea arautuko du.*

[6.2] Gozatzeko eskubide errealak

Iruzkina: Gozatzeko eskubide errealei dagokienez, horien artean nabarmentzekoak dira *usufructo*, *derecho de uso*, *derecho de habitación*, *servidumbre*, *censo* eta *derecho de superficie*.

Euskarazko ordainak, berriz, jarraikoak: gozamena, erabiltzeko eskubidea, biztantzeko eskubidea, zortasuna, zentsua eta azalera-
eskubidea. Edozein modutan ere, zortasun ordainaren kasuan, aipatzeko modukoa da salbuespena egin dela *servidumbre de paso* euskaraz emateko orduan, horrelakoan, bide-zortasun barik, bidezor erabili delako, aspalditik dokumentatutako esamoldeari men eginez.

[6.2c] ES usufructo
EU gozamena

Lege-testua:

KZ.467es: *El usufructo da derecho a disfrutar los bienes ajenos con la obligación de conservar su forma y sustancia, a no ser que el título de su constitución o la ley autoricen otra cosa.*

Euskaratze-bidea:

KZ.467eu: *Gozamenak inoren ondasunak lupertzeko eskubidea ematen du, ondasun horien forma eta izaera artatzeko betebeharrarekin batera, salbu eta gozamenaren eraketa-titulua edo legeak bestelakoa ahalbidetzen duenean.*

[6.2d] ES derecho de uso
EU erabiltzeko eskubidea

Lege-testua:

KZ.1407es: *En los casos de los números 3 y 4 del artículo anterior podrá el cónyuge pedir, a su elección, que se le atribuyan los bienes en propiedad o que se constituya sobre ellos a su favor un derecho de uso o habitación. Si el valor de los bienes o el derecho superara al del haber del cónyuge adjudicatario, deberá éste abonar la diferencia en dinero.*

Euskaratze-bidea:

KZ.1407eu: *Aurreko artikulua 3 eta 4. zenbakietako kasuetan, ezkontideak eska dezake, aukeran baitu, ondasunen jabetza berari eratzitzea, edo, horien gain eta beraren mesedera, erabiltzeko eskubidea edo biztantzeko eskubidea eratztea. Ondasunen edo eskubidearen balioak gainditzen badu ezkontide*

adjudikaziodunaren hartzekoarena, ezkontide horrek diruz ordaindu behar du gaindikina.

[6.2e] ES derecho de habitación

EU biztantzeko eskubidea

Lege-testua:

KZ.523es: *Las facultades y obligaciones del usuario y del que tiene derecho de habitación se regularán por el título constitutivo de estos derechos; y, en su defecto, por las disposiciones siguientes.*

Euskaratze-bidea:

KZ.523eu: *Erabili eta biztantzeko eskubideen eraketa-titulak arautuko ditu erabiltzaileari eta biztantzeko eskubidearen titularrari dagozkien ahalmenak eta betebeharrak; titulurik izan ezean, hurrengo xedapenek arautuko dituzte halakoak.*

[6.2f] ES servidumbre

EU zortasuna

Lege-testua:

KZ.530es: *La servidumbre es un gravamen impuesto sobre un inmueble en beneficio de otro perteneciente a distinto dueño.*

Euskaratze-bidea:

KZ.530eu: *Zortasuna da ondasun higiezin baten onurarako beste baten gain ezartzen den karga, bi ondasunon jabeak desberdinak izanik.*

[6.2g] ES servidumbre de paso

EU bide-zorra

Lege-testua:

KZ.565es: *La servidumbre de paso debe darse por el punto menos perjudicial al predio sirviente, y, en cuanto fuere conciliable con esta regla, por donde sea menor la distancia del predio dominante al camino público.*

Euskaratze-bidea:

KZ.565eu: Bide-zorra ezarri behar da zortasunpeko lurrari kalterik txikiena eragiten dion lekutik, eta, erregela horrekin bateratzeko modukoa den heinean, lur nagusitik herri-bidera dagoen tarterik txikienetik.

[6.2h] ES censo
EU zentsua

Lege-testua:

KZ.1604es: Se constituye el censo cuando se sujetan algunos bienes inmuebles al pago de un canon o rédito anual en retribución de un capital que se recibe en dinero, o del dominio pleno o menos pleno que se transmite de los mismos bienes.

Euskaratze-bidea:

KZ.1604eu: Zentsua eratzen da, zenbait ondasun higiezin urteko kanon edo korritu batzuen ordainketari lotuta geratzen direnean, diruz jasotzen den kapitala ordaintzeko, edo ondasun higiezin horien gaineko jabari osoa nahiz ez-osoa ordaintzeko.

[6.2i] ES derecho de superficie
EU azalera-eskubidea

Lege-testua:

KZ.1611es: Lo dispuesto en este artículo no será aplicable a los foros, subforos, derechos de superficie y cualesquiera otros gravámenes semejantes, en los cuales el principio de la redención de los dominios será regulado por una ley especial.

Euskaratze-bidea:

KZ.1611eu: Artikulu honetan xedatutakoa ez zaie aplikatu-ko foroei, azpiforoei, azalera-eskubideei eta horien antzeko beste edozein kargari; horietan, lege bereziak arautuko du jabariak luditzeari buruzko printzipioa.

[6.3] Goatzeko eskubide errealak Nafarroako foruzuzenbidean

Iruzkina: Eskubide errealei dagokienez ere, Nafarroako foruzuzenbidean berezkoak dira *corraliza*, *facería*, *helechal*, *dominio concellar* eta *vecindad forana*, besteak beste. Orokorrean, gozatzeko eskubide errealak dira, zenbait kasutan jabekidetasun-kasuak badira ere. Haien euskarazko ordaina batzuetan emana dator lege-testuetan bertan. Beste batzuetan, aldiz, ez da gertatzen halakorik eta tradizioari erreparatu behar izan zaio euskarazko termino egokia bilatzeko. Horrela, *bazkalekua*, *fazeria*, *iralekua*, *kontzeju-jabaria* eta *kanpoko auzotasuna* hobetsi dira, hurrenez hurren.

[6.3j] ES corraliza
EU bazkalekua

Lege-testua:

NFB.379es: *Salvo los casos en que la denominación de «corraliza» aparezca empleada exclusivamente para expresar la naturaleza o destino de una finca o de un coto de fincas, se entiende por «corraliza», bien un derecho de aprovechamiento parcial sobre la finca ajena, bien la comunidad indivisible constituida por la concurrencia de diversos titulares dominicales, con atribución, a uno o a varios, de los aprovechamientos especiales de pastos, hierbas, aguas, leñas, siembras u otros similares. Estos derechos especiales son transmisibles inter vivos o mortis causa.*

Euskaratze-bidea:

NFB.379eu: *Finka baten edo finka-multzo baten izaera nahiz xedea adierazteko, «bazkaleku» adierazmoldea erabiltzen denean izan ezik, ulertu behar da «bazkaleku» direla, dela inoren finka zatika aprobetxatzeko eskubidea, dela jabariaren titular batzuek pilatzean eraturiko erkidego zatiezina, baldin eta titular horietako bati edo batzuei eratxikitzen bazaizkie bazka, belar, ur, egur, ereintzak edo antzeko aprobetxamendu bereziak. Eskubide berezi horiek inter vivos nahiz mortis causa eskualda daitezke.*

[6.3k] ES facería
EU fazeria

Lege-testua:

NFB.384es: *La «facería» consiste en una servidumbre recíproca entre varias fincas de propiedad colectiva o privada.*

Euskaratze-bidea:

NFB.384eu: «*Fazeria*» da jabetza kolektibo edo pribatupeko finka batzuen gainean elkarrekiko eraturiko zortasuna.

[6.3l] ES helechal

EU iralekua

Lege-testua:

NFB.388es: *Bajo esta denominación de «helechal», cuando este término no aparezca empleado exclusivamente para expresar la naturaleza o destino de una finca, se entienden los derechos de aprovechamiento de las producciones espontáneas de helecho de montes comunales.*

Euskaratze-bidea:

NFB.388eu: «*Iraleku*» adierazmoldea modu eskusiboan erabiltzen ez bada finka baten izaera edo xedea adierazteko, ulertu behar da izen horretara biltzen direla herri-mendietan berez sortutako irak aprobetxatzeko eskubideak.

[6.3m] ES dominio concellar

EU kontzeju-jabaria

Lege-testua:

NFB.391es: *El patrimonio forestal y cualesquiera otras propiedades, aprovechamientos o derechos pertenecientes a las Juntas Generales de los Valles del Roncal y Salazar, y que estén destinados a satisfacer necesidades colectivas de sus vecinos, son de «dominio concellar», que se regulará por las ordenanzas, acuerdos legítimamente adoptados, convenios y costumbres locales. El «dominio concellar» es indivisible.*

Euskaratze-bidea:

NFB.391eu: *Erronkari eta Zaraitzuko haranetako Batzarreen baso-ondareak edo bestelako jabetza, aprobetxamendu edo eskubideek xede badute haran horietako auzotarren beharri-
zan kolektiboak asetzea, horiek «kontzeju-jabarikoak» dira; jabari hori arautzen dute ordenantzek, legebidez hartutako akordioek, hiztarmenek eta tokiko ohiturek. «Kontzeju-jabaria» zatiezina da.*

[6.3n] ES vecindad forana

EU kanpoko auzotasuna

Lege-testua:

NFB.392es: *La participación en el disfrute de los bienes comunales, concedida por los municipios como «vecindad forana», aun constituida por título administrativo, tiene naturaleza civil y carácter de derecho real.*

Euskaratze-bidea:

NFB.392eu: *Udalerriek «kanpoko auzotasun» gisa eman badute herri-ondasunen luperketan parte hartzeko eskubidea, parte-hartze horrek izaera zibila du nahiz eta administrazio-titulua-
ren bidez eratu, eta eskubide erreala da.*

[6.4] Lehenespenez eskuratzeko eskubide errealak

Iruzkina: Lehenespenez eskuratzeko eskubide errealen kategorian, *tanteo* eta *retracto* dira Kode Zibilaren sisteman adierazgarrienak; euskarazko ordainak, berriz, *eroslehentasuna* eta *atzera-eskuratzea*, hurrenez hurren.

[6.4ñ] ES derecho de tanteo

EU eroslehentasun-eskubidea

Lege-testua:

KZ.1636es: *Corresponden recíprocamente al dueño directo y al útil el derecho de tanteo y el de retracto, siempre que vendan o den en pago su respectivo dominio sobre la finca enfitéutica.*

Euskaratze-bidea:

KZ.1636eu: *Zuzeneko ugazabari eta jabetza erabilgarria duenari elkarrekin dagozkie eroslehentasun-eskubidea eta atzera-eskuratzeko eskubidea, baldin eta enfiteusipeko finkaren gain bakoitzak duen jabaria saldu edo ordainean ematen bada.*

[6.4o] ES derecho de retracto

EU atzera-eskuratzeko eskubidea

Lege-testua:

KZ.1523es: *También tendrán el derecho de retracto los propietarios de las tierras colindantes cuando se trate de la venta de una finca rústica cuya cabida no exceda de una hectárea.*

Euskaratze-bidea:

KZ.1523eu: *Atzera-eskuratze eskubidea izango dute, halaber, lur mugakideen jabeek, landa-finkaren salmenta izanik, horren luze-zabala hektarea batetik gorakoa denean.*

[6.5] Lehenespenez eskuratzeko eskubide errealak foru-zuzenbideetan

Iruzkina: Euskal Herriko foru-zuzenbidean bada, bestalde, lehenespenez eskuratzeko eskubide erreal berezi bat, hain zuzen ere, *saca foral* izenekoa. Horren ordaina, tradizioaren arabera, *foru-saka* da. Nafarroako foru-zuzenbidean, berriz, *retracto gracioso* eta *retracto gentilicio* aipatzeko modukoak dira, hurrenez hurren, *grazia bidezko atzera-eskuratzea* eta *atzera-eskuratze jentilizio* eman direla.

[6.5p] ES saca foral

EU saka-eskubidea

Lege-testua:

EHFZZL.116es: *Quien pretenda enajenar bienes sujetos a saca foral practicará notarialmente el llamamiento a los parientes tronqueros.*

Euskaratze-bidea:

EHFZZL.116eu: *Saka-eskubidepeko ondasunik inorendu nahi dezanak Eskribau bidezko deia egingo die tronkaleko senideei.*

[6.5q] ES retracto gracioso

EU *grazia bidezko atzera-eskuratzea*

Lege-testua:

NFB.446es: *Los retractos legales graciosos, de «vecindad forana», «corralizas» o «helechales» y el gentilicio, por este orden,*

tienen prioridad respecto a los de comuneros, colindantes, arrendatarios, enfiteutas y a cualesquiera otros derechos de adquisición preferente de carácter civil o administrativo.

Euskaratze-bidea:

NFB.446eu: Legezko eta grazia bidezko atzera-eskuratzeek, «kanpoko auzotartasun», «bazkaleku» eta «iralekuei» buruzkoek, eta atzera-eskuratze jentilizioak, hurrenkera horretan, lehentasuna dute erkide, mugakide, maizter eta enfiteusidunen atzera-eskuratzeen aurretik, bai eta lehenespenez eskuratzeko bestelako eskubideen aurretik ere, horiek zibilak nahiz administraziokoak izan.

[6.5r] ES retracto gentilicio

EU atzera-eskuratze jentilizioa

Lege-testua:

NFB.452es: El retracto gentilicio, familiar o de sangre, podrá ejercitarse para rescatar determinados bienes inmuebles o cuotas indivisas de éstos.

Euskaratze-bidea:

NFB.452eu: Atzera-eskuratze jentilizioa, ahaideen artekoa nahiz odolekoa, egikaritu ahal izanen da ondasun higiezin zehatzak edo horien gaineko kuota indibisoak berreskuratzeko.

[6.6] Berme-eskubide errealak

Iruzkina: Bukatzeko, berme-eskubide errealetan, anticresis, hipoteca eta prenda jaso dira, antikresi, hipoteka eta bahi ordainak emanda. Azken ordain hori zalantzazkoa izan daiteke, batzuetan embargo adierazteko erabili izan delako; nahasteak uxatzekotan, euskaraz ere embargo erabiltzea hobetsi da.

[6.6s] ES anticresis

EU antikresia

Lege-testua:

KZ.1881es: Por la anticresis el acreedor adquiere el derecho de percibir los frutos de un inmueble de su deudor, con la obliga-

ción de aplicarlos al pago de los intereses, si se debieren, y después al del capital de su crédito.

Euskaratze-bidea:

KZ.1881eu: *Antikresiaren bidez, hartzekodunak eskubidea eskuratzen du, bere zordunaren ondasun higiezin batek ematen dituen fruituak jasotzeko; eta betebeharra du, fruituokin korrituak ordaintzeko, halakoak zor badira, eta, ondoren, kredituaren kapitala ordaintzeko.*

[6.6t] ES prenda
EU bahia

Lege-testua:

KZ.1865es: *No surtirá efecto la prenda contra tercero si no consta por instrumento público la certeza de la fecha.*

Euskaratze-bidea:

KZ.1865eu: *Bahiak ez du ondorerik sortuko hirugarrenaren aurka, agerkari publikoan ez bada agerrarazten egiazko data.*

[6.6u] ES hipoteca
EU hipoteca

Lege-testua:

KZ.1859es: *El acreedor no puede apropiarse las cosas dadas en prenda o hipoteca, ni disponer de ellas.*

Euskaratze-bidea:

KZ.1859eu: *Hartzekoduna ezin da jabetu bahi edo hipoteca gisa jasotako gauzez, eta ezin ditu horiek xedatu.*

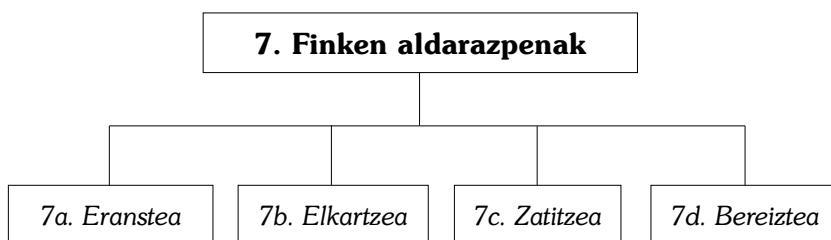
5.7. Jabetza Erregistroa: finken aldarazpenak

Arloa: Zuz. zib.

Iruzkina: Jabetza Erregistroaren ondorioetarako, oso garrantzitsuak dira finken artean gerta daitezkeen aldaketak, eta, zehatz-mehatz esateko, gaztelaniaz *agregación, agrupación, división*

eta *segregación* izenekin ezagutzen diren eragiketak. Zeinek bere betekizun apartekoak ditu eta, ondorenez, ezin nahas daitezke. Hizkera arruntean, lehenengo bietan *batzea* eta azken bietan *banantzea* gertatzen dela esan daiteke, baina hizkera juridikoan hori urri, erren eta zehaztugabea izango litzateke. Hori dela eta, euskarazko ordainak emateko orduan, tentuz jokatu da, hurrenez hurren, *eranste*, *elkartze*, *zatitze/zatiketa* eta *bereizte/bereizketa* terminoak honetara erabilia:

Eremu semantikoa: Taxonomikoa da.

[7a] ES agregación
EU *eranstea*

Lege-testua:

HE.48es: La agregación de una o varias fincas inscritas o de una o varias partes que se segreguen, a otra también inscrita, podrá realizarse siempre que ésta tenga una extensión que represente, por lo menos, el quintuplo de la suma de las que se agreguen.

Euskaratze-bidea:

HE.48eu: Inskribatuta dagoen finka bat edo batzuk zein bereizitako zati bat edo batzuk beste finka inskribatuari erantsi ahal zaizkio, baina, horretarako, azken horren luze-zabala, gutxienez, eransten direnen boskoitza izan behar da.

[7b] ES agrupación
EU *elkartzea*

Lege-testua:

HE.45es: Si las fincas agrupadas no fueren colindantes, se describirán individualmente las parcelas que las constituyan y, con la mayor precisión posible, las características de la agrupación o causas que den lugar a ella.

Euskaratze-bidea:

HE.45eu: Batutako finkak mugakideak ez badira, horien barruko lurzatiak banan-banan eta ahalik eta zehatzen deskribatu behar dira, bai eta elkartzearen ezaugarriak edo arrazoiak ere.

[7c] ES división

EU zatitzea, zatiketa

Lege-testua:

HE.46es: En el caso de que la totalidad de una finca inscrita se divida en dos o más suertes o porciones, se inscribirá cada una de éstas como finca nueva y bajo número diferente, haciéndose breve mención de esta circunstancia al margen de la inscripción de propiedad de la finca que se divida. En las nuevas inscripciones se expresará la procedencia de las fincas, así como los gravámenes que tuvieran antes de la división.

Euskaratze-bidea:

HE.46eu: Inskribatutako finka osoa zati bi edo gehiagotan banantzen bada, zati bakoitza finka berri moduan eta zenbaki desberdinekin inskribatu behar da, eta zatitutako finkaren jabetza-inskripzioaren bazterrean inguruabar hori laburrean aipatuko da. Inskripzio berrietan, finken jatorria adierazi behar da, baita zatiketaren aurretik finka horiek zituzten kargak ere.

[7d] ES segregación

EU bereiztea, bereizketa

Lege-testua:

HE.47es: Siempre que se segregue parte de una finca inscrita para formar una nueva, se inscribirá la porción segregada con número diferente, expresándose esta circunstancia al margen de la inscripción de propiedad de la finca matriz, así como la descripción de la por-

ción restante, cuando esto fuere posible o, por lo menos, las modificaciones en la extensión y lindero o linderos por donde se haya efectuado la segregación. En la inscripción de la nueva finca se expresará la procedencia de ésta y los gravámenes vigentes de la finca matriz.

Euskaratze-bidea:

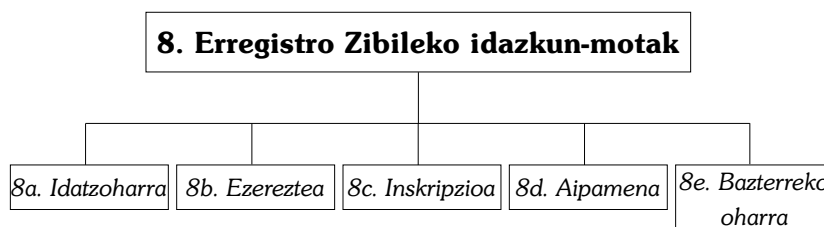
HE.47eu: Inskribatutako finkaren zati bat finka berria osatzeko bereizten denetan, bereizitako zatia beste zenbaki batekin inskribatuko da, eta finka nagusiari dagokion inskripzioaren bazterrean inguruabar hori adieraziko da, baita aurreko finkatik geratzen den zatiaren deskripzioa ere, hori ahalezkoa izango balitz, edota, gutxienez, bereizketa egiteko mugaren edo mugen luze-zabalak izan dituen aldaketak. Finka berriaren inskripzioan, horren jatorria eta finka nagusiaren indarreko kargak adierazi behar dira.

5.8. Erregistro Zibileko idazkun-motak

Arloa: Zuz. zib.

Iruzkina: Erregistro Zibilean, idazkunak egiten dira. Kaleko hizkeran edo esangurarik orokorrean, guztiak ere *inskripzio* direla esan daiteke. Nolanahi ere, idazkun batetik bestera doan aldea ezin ahantzizkoa da zuzenbidearen esparruan, batez ere, baztuen eta besteen ondorioei erreparatuta; horregatik, gaztelaniazko idazkunak esanguratsuenak hartu eta horien euskarazko ordaina jaso da jarraian:

Eremu semantikoa: Taxonomikoa da.

[8a] ES anotación

EU idatzoharra

Lege-testua:

EZE.272es: *Cualquiera de las partes puede solicitar la anotación de la demanda de nulidad, separación o divorcio mediante la presentación del testimonio de su admisión.*

Euskaratze-bidea:

EZE.272eu: *Alderdietatik edozeinek eska dezake deuseztasun, banantze edo dibortzioari buruzko demandaren idatzoharra egitea, hori onartzen duen lekukotza aurkeztuta.*

[8b] ES cancelación

EU ezereztea

Lege-testua:

EZE.163es: *La cancelación total o parcial de un asiento por ineficacia del acto, inexactitud del contenido u otra causa se practicará marginalmente en virtud de título adecuado con sujeción a las formalidades del asiento cancelado y con indicación especial de la causa y alcance de la cancelación.*

Euskaratze-bidea:

EZE.163eu: *Idazkuna osorik edo zati batez ezereztun bada, egintzaren eragingabetasuna, edukiaren zehaztugabetasuna edo beste arrazoi bat dela eta, ezerezte hori orri-bazterrean egingo da titulu egokiaren bidez, ezereztutako idazkunaren formalitateei lotuta, eta ezereztearen arrazoia nahiz norainokoa aipatuta.*

[8c] ES inscripción

EU inskripzioa

Lege-testua:

EZE.130es: *Las inscripciones de nacimiento, matrimonio, defunción y la primera de cada tutela o representación legal, son principales; las demás, marginales.*

Euskaratze-bidea:

EZE.130eu: *Jaiotza-, ezkontza- eta heriotza-inskripzioak, eta tutoretza edo legezko ordezkaritza bakoitzaren lehenengo inskripzioa, guztiak ere, nagusiak dira; gainerakoak, orri-bazterrekoak.*

[8d] ES mención

EU aipamena

Lege-testua:

EZE.12es: *Las menciones de identidad consisten, a ser posible, en los nombres y apellidos, nombre de los padres, número del documento nacional de identidad, naturaleza, edad, estado, domicilio y nacionalidad.*

Euskaratze-bidea:

EZE.12eu: *Nortasun-aipamenak izango dira, ahal izanez gero, izen-abizenak, gurasoen izenak, nortasun-agiriaren zenbakia, izaera, adina, egoera, egoitza eta naziotasuna.*

[8e] ES nota marginal

EU orri-bazterreko oharra

Lege-testua:

EZE.155es: *Los hechos que, como el matrimonio posterior de los padres, afecten mediatamente a una persona constarán por nota marginal de referencia a la inscripción practicada.*

Euskaratze-bidea:

EZE.155eu: *Egitateek, gurasoen geroko ezkontza bezala, pertsonaren gain zeharkako eragina badute, horiek orri-bazterreko erreferentzia-oharraren bidez jasoko dira egindako inskripzioan.*

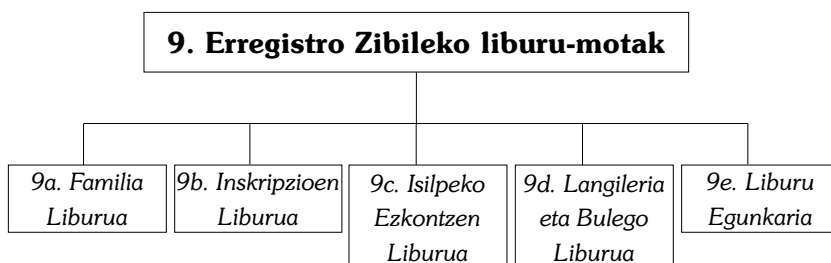
5.9. Erregistro Zibileko liburu-motak

Arloa: Zuz. zib.

Iruzkina: Sarritan entzun ohi da erregistro bidezko publizitatea liburu bidezkoa dela, eta, izatez ere, hala da. Zernahi gisaz, liburuok askotarikoak izaten dira, zeinek bere eginkizuna betetzeko.

Atal honetan kontuan hartu direnak Erregistro Zibilari dagozko bereziki, eta honetara eman dira, betiere horiei Familia Liburua gehituta, horren izaera bestelakoa izan arren:

Eremu semantikoa: Taxonomikoa da.

[9a] ES Libro de Familia EU Familia Liburua

Lege-testua:

EZE.36es: *El Libro de Familia se abre con la certificación del matrimonio no secreto y contiene sucesivas hojas destinadas a certificar las indicaciones registrales sobre el régimen económico de la sociedad conyugal, el nacimiento de los hijos comunes y de los adoptados conjuntamente por ambos contrayentes, el fallecimiento de los cónyuges y la nulidad, divorcio o separación del matrimonio.*

Euskaratze-bidea:

EZE.36eu: *Familia Liburua isilpekoa ez den ezkontzaren ziurtagiriarekin irekitzen da, eta elkarren segidako orriak ditu, Erregistroko aipamenak ziurtatzeko, ezkontza-sozietatearen araubide ekonomikoari buruz, seme-alaba erkideen jaiotzari buruz eta bi ezkontideek batera adoptatutakoen jaiotzari buruz, ezkontideen heriotzari buruz, eta ezkontzaren deuseztasun, dibortzio edo banantzeari buruz.*

[9b] ES Libro de Inscripciones EU Inskripzio(en) Liburua

Lege-testua:

EZE.99es: Los Libros de Inscripciones del Registro Central serán: 1. Los libros formados por Secciones, con los duplicados de las inscripciones consulares. 2. Los ordinarios destinados a las demás inscripciones para las que es competente. 3. El Libro Especial de Matrimonios Secretos.

Euskaratze-bidea:

EZE.99eu: Erregistro Zentraleko inskripzio-liburuak izango dira: 1. Atalez atal osatutako liburuak, kontsulatuetao inskripzioen bikoiztuekin. 2. Gainerako inskripzioetarako liburu arruntak, Erregistro Zentraleko inskripzio horiek egiteko eskuduna den heinean. 3. Isilpeko Ezkontzei buruzko Liburu Berezia.

[9c] ES Libro de Matrimonios Secretos

EU Isilpeko Ezkontzen Liburua

Lege-testua:

EZE.19es: Sin perjuicio de lo dispuesto en el artículo 21, las autoridades y funcionarios, cuando lo exijan los asuntos de su respectiva función y con indicación de los mismos, pueden conocer, por examen directo, certificación o nota simple informativa, el contenido de cualquier asiento o documento del Registro, salvo los correspondientes al Libro de Matrimonios Secretos.

Euskaratze-bidea:

EZE.19eu: 21. artikuluan xedatutakoari kalterik egin gabe, agintariak eta funtzionarioek, bakoitzaren eginkizunari dagozkion gaietan hori beharrezkoa denean eta gaiak aipatuz, Erregistroko edozein idazkun edo agiriren edukia jakin dezakete, zuzeneko azterketaren bidez, ziurtagiriaren bidez edo informazio-ohar soilaren bidez, Isilpeko Ezkontzen Liburuari dagozkionak izan ezik.

[9d] ES Libro de Personal y Oficina

EU Langileria eta Bulego Liburua

Lege-testua:

EZE.47es: Del resultado levantarán por duplicado acta minuciosa, uno de cuyos ejemplares entregarán al Juez de Paz; la

visita se diligenciará en el Libro de Personal y Oficina y en cada uno de los de inscripciones abiertos.

Euskaratze-bidea:

EZE.47eu: Emaitzari buruzko akta xehea bikoiztuta egingo da, eta ale bat bake epaileari emango diote; bisita eginbidearen bidez jasoko da Langileria eta Bulego Liburuan, eta irekita dagoen inskripzio-liburu bakoitzean.

[9e] ES Libro Diario

EU Liburu Egunkaria

Lege-testua:

EZE.45es: La Dirección General podrá autorizar, cuando el servicio lo requiera, la apertura de varios tomos del Libro Diario, así como los tomos que en cada una de las Secciones de un Registro pueden estar simultáneamente abiertos.

Euskaratze-bidea:

EZE.45eu: Zuzendaritza Nagusiak, zerbitzuarentzat beharri-zana denean, baimendu ahal izango du Liburu Egunkariaren zenbait liburuki irekitzea, bai eta Erregistro bereko atal bakoitzean aldi berean irekita egon daitezkeen liburukiak ere.

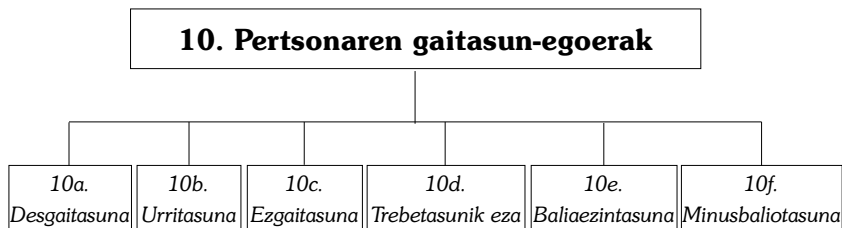
5.10. Pertsonaren gaitasun-egoerak

Arloa: Lan zuz.

Iruzkina:

Gaztelaniazko *discapacidad*, *minusvalía*, *incapacidad*, *invalidez*, *ineptitud* eta *disminución* kontzeptuek euren parekoak behar dituzte euskaraz ere, jakina baita lan-zuzenbidearen arloan ondorio guztiz desberdinak dituztela batzuek eta besteek. Horregatik, euskaraz modu honetara eman dira horiek: *degaitasuna*, *minusbaliotasuna*, *ezgaitasuna*, *baliaezintasuna*, *trebetasunik eza* eta *urritasuna*.

Eremu semantikoa: Taxonomikoa da.

[10a] ES discapacidad
EU *desgaitasuna*

Lege-testua:

LE.4.2es: *Tampoco podrán ser discriminados por razón de discapacidad, siempre que se hallasen en condiciones de aptitud para desempeñar el trabajo o empleo de que se trate.*

Euskaratze-bidea:

LE.4.2.eu: *Orobat, langileek ezin izango dute bereizkeriarik izan desgaitasunarengatik, kasuan kasuko lanean edo enpleguan aritzeko trebetasuna badute.*

[10b] ES disminución
EU *urritasuna*

Lege-testua:

LE.20.3es: *El empresario podrá adoptar las medidas que estime más oportunas de vigilancia y control para verificar el cumplimiento por el trabajador de sus obligaciones y deberes laborales, guardando en su adopción y aplicación la consideración debida a su dignidad humana y teniendo en cuenta la capacidad real de los trabajadores disminuidos, en su caso.*

Euskaratze-bidea:

LE.20.3eu: *Enpresaburuak zaintza- eta kontrol-neurririk ustez egokienak har ditzake, langileak bere lan-betebehar eta -eginkizunak betetzen dituela egiaztatzeko. Neurri horiek hartu eta aplikatzean langilearen giza duintasunari zor zaion begirunea zainduko da, eta, hala denean, langile urrituen benetako gaitasuna hartuko da kontuan.*

[10c] ES incapacidad

EU ezgaitasuna

Lege-testua:

LE.49.1.g)es: *Por muerte, jubilación en los casos previstos en el régimen correspondiente de la Seguridad Social, o incapacidad del empresario, sin perjuicio de lo dispuesto en el artículo 44, o por extinción de la personalidad jurídica del contratante.*

Euskaratze-bidea:

LE.49.1.g)eu: *Enpresaburuaren heriotzarengatik, jubilazioarengatik, Gizarte Segurantzaren kasuan kasuko araubidean ezarritako kasuetan, edo ezgaitasunarengatik, 44. artikuluan xedatutakoari kalterik egin gabe, edo kontratugilearen nortasun juridikoa azkentzeagatik.*

[10d] ES ineptitud

EU trebetasunik eza

Lege-testua:

LE.39.3es: *... No cabrá invocar las causas de despido objetivo de ineptitud sobrevenida o de falta de adaptación en los supuestos de realización de funciones distintas de las habituales como consecuencia de la movilidad funcional.*

Euskaratze-bidea:

LE.39.3eu: *... Mugigarritasun funtzionalaren ondorioz ohi-koak ez diren eginkizunak gauzatzen direnean, ezin izango dira alegatu kaleratze objektiboaren arrazoi diren gertatze bidezko trebetasunik eza edo moldatzerik eza.*

[10e] ES invalidez

EU baliaezintasuna

Lege-testua:

LE.48.2es: *En el supuesto de incapacidad temporal, producida la extinción de esta situación con declaración de invalidez permanente en los grados de incapacidad permanente total para la profesión habitual, absoluta para todo trabajo o gran invalidez,*

cuando, a juicio del órgano de calificación, la situación de incapacidad del trabajador vaya a ser previsiblemente objeto de revisión por mejoría que permita su reincorporación al puesto de trabajo, subsistirá la suspensión de la relación laboral, con reserva del puesto de trabajo, durante un período de dos años a contar desde la fecha de la resolución por la que se declare la invalidez permanente.

Euskaratze-bidea:

LE.48.2eu: Aldi baterako ezgaitasun kasuetan, egoera hori baliaezintasun iraunkorra adierazita azkentzen denean, ohiko lanbiderako ezgaitasun iraunkor osoarekin, edozein lanetarako erabateko ezgaitasun iraunkorrarekin edo baliaezintasun handiarekin, kalifikazio-organoak uste badu langilearen ezgaitasun-egoera hobekuntzarengatik berrikusi eta langilea lanpostuan berriro lanean hasiko dela, lan-harremanek etenda jarraituko dute, eta lanpostua bi urtean erresebatuko da, ezgaitasun iraunkorra adierazten duen ebazpena eman denetik zenbatzen hasita.

[10f] ES minusvalía

EU minusbaliotasuna

Lege-testua:

LE.11.2.c)es: ... sin que, en ningún caso, la duración mínima pueda ser inferior a seis meses ni la máxima superior a tres años, o a cuatro años cuando el contrato se concierte con una persona minusválida, teniendo en cuenta el tipo o grado de minusvalía y las características del proceso formativo a realizar.

Euskaratze-bidea:

LE.11.2.c)eu: ... Edozelan ere, kontratuaren gutxieneko iraupena ezin da izan sei hilabetetik beherakoa, eta kontratuaren gehieneko iraupena ezin da izan hiru urtetik gorakoa, edo lau urtetik gorakoa, kontratua minusbaliatu batekin egin denean, minusbaliotasun-mota edo -gradua eta gauzatu beharreko prestakuntza-prozesuaren ezaugarriak kontuan hartuta.

6. BERBATEGIA: EUSKARA-GAZTELANIA

Aipamena	<i>Mención</i>	8d
Antikresia	<i>Anticresis</i>	6.6s
Artikulua	<i>Artículo</i>	2f
Atala	<i>Sección</i>	2d
Atzera-eskuratze jentilizioaz	<i>Retracto gentilicio</i>	6.5r
Atzera-eskuratzea	<i>Retracto</i>	6.4o
Azalera-eskubidea	<i>Derecho de superficie</i>	6.2i
Azpiatala	<i>Subsección</i>	2e
Bahia	<i>Prenda</i>	6.6t
Baliaezintasuna	<i>Invalidez</i>	10e
Barrutia	<i>Partido</i>	4c
Bazkalekua	<i>Corraliza</i>	6.3j
Bereiztea	<i>Segregación</i>	7d
Bide-zorra	<i>Servidumbre de paso</i>	6.2g
Birjartze-errekurtsoa	<i>Recurso de reposición</i>	5d
Biztantzeko eskubidea	<i>Derecho de habitación</i>	6.2e
Desgaitasuna	<i>Discapacidad</i>	10a
Distritoa	<i>Distrito</i>	4b
Elkartzea	<i>Agrupación</i>	7b
Erabiltzeko eskubidea	<i>Derecho de uso</i>	6.2d
Eranstea	<i>Agregación</i>	7a
Eroslehentasuna	<i>Tanteo</i>	6.4ñ
Ezereztea	<i>Cancelación</i>	8b
Ezgaitasuna	<i>Incapacidad</i>	10c
Familia Liburua	<i>Libro de Familia</i>	9a
Fazeria	<i>Facería</i>	6.3k
Gizabanakoa	<i>Individuo</i>	3a
Gizakia	<i>Ser humano</i>	3d
Gora jotzeko errekurtsua	<i>Recurso de apelación</i>	5a
Gozamena	<i>Usufructo</i>	6.2c
Grazia bidezko atzera-eskuratzea	<i>Retracto gracioso</i>	6.5q
Hipoteka	<i>Hipoteca</i>	6.6u
Idatz-zatia	<i>Letra</i>	2i
Idatzoharra	<i>Anotación</i>	8a
Inskripzioa	<i>Inscripción</i>	8c
Inskripzio Liburua	<i>Libro de Inscripciones</i>	9b
Iralekua	<i>Helechal</i>	6.3l

Isilpeko Ezkontzen Liburua	<i>Libro de Matrimonios</i>	
	<i>Secretos</i>	9c
Jabaria	<i>Dominio</i>	6.1b
Jabetza	<i>Propiedad</i>	6.1a
Kapitulua	<i>Capítulo</i>	3c
Kasazio-errekurtsoa	<i>Recurso de casación</i>	5b
Kexa-errekurtsoa	<i>Recurso de queja</i>	5c
Atzera-eskuratzea	<i>Retracto</i>	6.4o
Kanpoko auzotasuna	<i>Vecindad forana</i>	6.3n
Kontzeju-jabaria	<i>Dominio concellar</i>	6.3m
Langileria eta Bulego Liburua	<i>Libro de Personal y Oficina</i>	9d
Legearen intereserako errekurtsoa	<i>Recurso en interés de ley</i>	5e
Lerrokada	<i>Párrafo</i>	2h
Liburu Egunkaria	<i>Libro Diario</i>	9e
Liburua	<i>Libro</i>	2a
Minusbaliotasuna	<i>Minusvalía</i>	10f
Mugapea	<i>Circunscripción</i>	4a
Orri-bazterreko oharra	<i>Nota marginal</i>	8e
Paragrafoa	<i>Apartado</i>	2g
Pertsona	<i>Persona</i>	3c
Prozesuko arau-haustearen ondoriozko errekurtso berezia	<i>Recurso extraordinario por infracción procesal</i>	5f
Saka-eskubidea	<i>Saca foral</i>	6.5p
Subjektu pribatua	<i>Particular</i>	3b
Titulua	<i>Título</i>	2b
Trebetasunik eza	<i>Ineptitud</i>	10d
Udalerrria	<i>Término municipal</i>	4d
Urritasuna	<i>Disminución</i>	10b
Zatitzea	<i>División</i>	7c
Zentsua	<i>Censo</i>	6.2h
Zortasuna	<i>Servidumbre</i>	6.2f

7. BERBATEGIA: GAZTELANIA-EUSKARA

Agregación	<i>Eranstea</i>	7a
Agrupación	<i>Elkartzea</i>	7b
Anotación	<i>Idatzoharra</i>	8a
Anticresis	<i>Antikresia</i>	6.6s
Apartado	<i>Paragrafoa</i>	2g
Artículo	<i>Artikulua</i>	2f
Cancelación	<i>Ezereztea</i>	8b
Capítulo	<i>Kapitulua</i>	3c
Censo	<i>Zentsua</i>	6.2h
Circunscripción	<i>Mugapea</i>	4a
Corraliza	<i>Bazkalekua</i>	6.3j
Derecho de habitación	<i>Biztantzeko eskubidea</i>	6.2e
Derecho de superficie	<i>Azalera-eskubidea</i>	6.2i
Derecho de uso	<i>Erabiltzeko eskubidea</i>	6.2d
Discapacidad	<i>Desgaitasuna</i>	10a
Disminución	<i>Urritasuna</i>	10b
Distrito	<i>Distritoa</i>	4b
División	<i>Zatitzea</i>	7c
Dominio	<i>Jabaria</i>	6.1b
Dominio concellar	<i>Kontzeju-jabaria</i>	6.3m
Facería	<i>Fazeria</i>	6.3k
Helechal	<i>Iralekua</i>	6.3l
Hipoteca	<i>Hipoteka</i>	6.6u
Incapacidad	<i>Ezgaitasuna</i>	10c
Individuo	<i>Gizabanakoa</i>	3a
Ineptitud	<i>Trebetasunik eza</i>	10d
Inscripción	<i>Inskripzioa</i>	8c
Invalidez	<i>Baliaezintasuna</i>	10e
Letra	<i>Idatz-zatia</i>	2i
Libro	<i>Liburua</i>	2a
Libro de Familia	<i>Familia Liburua</i>	9a
Libro de Inscripciones	<i>Inskripzio Liburua</i>	9b
Libro de Matrimonios Secretos	<i>Isilpeko Ezkontzen Liburua</i>	9c
Libro de Personal y Oficina	<i>Langileria eta Bulego Liburua</i>	9d

Libro Diario	<i>Liburu Egunkaria</i>	9e
Mención	<i>Aipamena</i>	8d
Minusvalía	<i>Minusbaliotasuna</i>	10f
Nota marginal	<i>Orri-bazterreko oharra</i>	8e
Párrafo	<i>Lerrokada</i>	2h
Particular	<i>Subjektu pribatua</i>	3b
Partido	<i>Barrutia</i>	4c
Persona	<i>Pertsona</i>	3c
Prenda	<i>Bahia</i>	6.6t
Propiedad	<i>Jabetza</i>	6.1a
Recurso de apelación	<i>Gora jotzeko errekurtoa</i>	5a
Recurso de casación	<i>Kasazio-errekurtoa</i>	5b
Recurso de queja	<i>Kexa-errekurtoa</i>	5c
Recurso de reposición	<i>Birjartze-errekurtoa</i>	5d
Recurso en interés de ley	<i>Legearen intereserako errekurtoa</i>	5e
Recurso extraordinario por infracción procesal	<i>Prozesuko arau-haustearen ondoriozko errekurtoa</i>	
	<i>berezia</i>	5f
Retracto	<i>Atzera-eskuratzea</i>	6.4o
Retracto gentilicio	<i>Atzera-eskuratze jentilizioa</i>	6.5r
Retracto gracioso	<i>Grazia bidezko atzera-eskuratzea</i>	6.5q
Saca foral	<i>Saka-eskubidea</i>	6.5p
Sección	<i>Atala</i>	2d
Segregación	<i>Berezitea</i>	7d
Ser humano	<i>Gizakia</i>	3d
Servidumbre	<i>Zortasuna</i>	6.2f
Servidumbre de paso	<i>Bide-zorra</i>	6.2g
Subsección	<i>Azpiatala</i>	2e
Tanteo	<i>Eroslehentasuna</i>	6.4ñ
Término municipal	<i>Udalerría</i>	4d
Título	<i>Titulua</i>	2b
Usufructo	<i>Gozamena</i>	6.2c
Vecindad forana	<i>Kanpoko auzotasuna</i>	6.3n

8. BIBLIOGRAFIA

a) Liburuak

- AGUILAR, L. (2001). *Lexicología y terminología aplicadas a la traducción. Curso práctico de introducción*. Materials, 106. Universitat Autònoma de Barcelona. SERvei de Publicacions. Departament de Filologia Espanyola. Vigo. 396 or.
- AIERBE MENDIZABAL, A. (2007). “Las unidades fraseológicas eventivas del lenguaje administrativo español y su traducción a la lengua española”. *Interculturalidad y lenguaje 2. Identidad cultural y pluralidad lingüística*. Granada Lingvistica. Serie Collectae. Granada. 13.etik 23.erako orr.
- ALCARAZ VARÓ, E., MATEO MARTÍNEZ, J., YUS RAMOS, F. (1990). *Las lenguas profesionales y académicas*. Ariel Lenguas Modernas. IULMA. Bartzelona. 325 or.
- BORJA ALBI, A. (2007). “Los géneros jurídicos”. *Las lenguas profesionales y académicas*. Ariel Lenguas Modernas. Ariel eta Institut Interuniversitari de Llengües Modernes Aplicades de la Comunitat Valenciana. Bartzelona. 141.etik 153.erako orr.
- BRUMME, J. (2001). *La historia de los lenguajes iberrománicos de especialidad (La divulgación de la ciencia)*. Institut Universitari de Lingüística Aplicada. Universitat Pompeu Fabra. Bartzelona. 361 or.
- CAMPOS PARDILLOS, M.A. (2007). “El lenguaje de las ciencias jurídicas: nuevos retos y nuevas visiones”. *Las lenguas profesionales y académicas*. Ariel Lenguas Modernas. Ariel eta Institut Interuniversitari de Llengües Modernes Aplicades de la Comunitat Valenciana. Bartzelona. 155.etik 165.erako orr.
- CAMPOS PLAZA, N. A., CANTERA ORTIZ DE URBINA, J., ORTEGA ARJONILLA, E. (2005). *Diccionario jurídico-económico (español-francés / francés-español)*. Comares. Granada. 424 or.
- CAO, D. (2007). *Translating law*. Multilingual Matters LTD. Topics in translation, 33. Toronto. 189 or.

- DORTA, J., CORRALES, C. CORBELLA, D. (2007). *Historiografía de la lingüística en el ámbito hispánico. Fundamentos epistemológicos y metodológicos*. Arco Libros. Madril. 611 or.
- GÉMAR, J-C., HO-THUY, V. (1997). *Difficultés du langage du droit au Canada*. Les éditions Yvon Blais Inc. Quebec. 2. argitaraldia. 282 or.
- GÓMEZ GUINOVART, X., TORRES PADÍN, A. (2004). *Vocabulario xurídico-administrativo galego-castelán*. Universidade de Vigo. Vigo. 539 or.
- GONZÁLEZ-MENESES, M. (2007). *Cómo hacer dictámenes (Ensayo sobre la formación del jurista)*. Colegio Notarial de Madrid. Madril. 225 or.
- GROFFIER, E., REED, D. (2007). *La lexicographie juridique. Principes et méthodes*. Les éditions Yvon Blais Inc. Quebec. 151 or.
- HAENSCH, G., WOLF, L., ETTINGER, S., WERNER, R. (1982). *La lexicografía (De la lingüística teórica a la lexicografía práctica)*. Gredos. Madril. 563 or.
- HENRÍQUEZ SALIDO, M. do (2005). *Para una historia de la lengua de la ciencia: el vocabulario jurídico en el Tesoro de Covarrubias*. Revista Portuguesa de Humanidades. 9. liburukia. 1/2. Faculdade de Filosofia da U.C.P. Braga. 115 or.
- HERNANDO CUADRADO, L. A. (2003). *El lenguaje jurídico*. Serie español práctico. Editorial Berbum. Madril. 143 or.
- HERRI ARDURALARITZAREN EUSKAL ERAKUNDEA. EUSKO JAURLARITZAREN KULTURA SAILA (2002). *Terminologia-lanaren metodologiako eskuliburua*. Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 63 or.
- MARTÍNEZ MOTOS, R. (2006). “La traducción de términos del derecho de sucesiones: asimetría cultural y búsqueda de equivalentes”. *Terminología y derecho: complejidad de la comunicación multilingüe (V Simposio Internacional de Terminología)*. Institut Universitari de Lingüística Aplicada. Universitat Pompeu Fabra. Serie Activitats, 18. Bartzelona. 217.etik 231.erako orr.

- MOREL SANTASUSAGNA, J. (2001). “Observacions sobre la divulgació del coneixement especialitzat a propòsit del dret de família”. *La historia de los lenguajes iberorrománicos de especialidad. La divulgación de la ciencia*. Vervuert-Iberoamericana. Madril. 295.etik 307.erako orr.
- OBSERVATORI DE NEOLOGIA. INSTITUT UNIVERSITARI DE LINGÜÍSTICA APLICADA. UNIVERSITAT POMPEU FABRA (2004). *Llengua catalana i neologia (Part I. La creació lèxica en català. Part. II. Recull de neologismes)*. Meteora. Bartzelona. 399 or.
- OSSORIO MORALES, J. (1956). *Lecciones de derecho civil (Obligaciones y contratos)*. Editorial Prieto. Granada. 304 or.
- OTAOLA OLANO, C. (2004). *Lexicología y semántica léxica (Teoría y aplicación a la Lengua Española)*. Ediciones Académicas, S.A. Madril. 435 or.
- ROBLES MORCHÓN, G. (2006). *El derecho como texto (Cuatro estudios de teoría comunicacional del Derecho)*. Thomson - Civitas. Iruñea. Bigarren argitaraldia. 239 or.
- ROBLES MORCHÓN, G. (2007). *Pluralismo jurídico y relaciones intersistémicas (Ensayo de teoría comunicacional del Derecho)*. Thomson - Civitas. Iruñea. 250 or.
- SALGADO, M. B. (2007). *Lexique bilingue de termes juridiques (français-espagnol)*. Ellipses. Paris. 328 or.
- TABARES PLASENCIA, E. (2004). “Estudio de la formación de palabras en el ámbito del derecho civil español”. *Léxico especializado y comunicación interlingüística (VI Congreso Internacional de Lingüística Hispánica. Leipzig, del 8 al 12 de octubre de 2003)*. Granada Lingvistica. Serie Collectae. Granada. 159.etik 175.erako orr.
- THIRY, B. (2005). *Diccionario jurídico. Terminología de la responsabilidad civil (español-francés / francés-español)*. Comares. Granada. 424 or.
- TORRENT, J. (2006). “El lèxic en la traducció jurídica”. *III Seminari de Correcció de Textos (La terminologia i la cor-*

recció de textos). Institut d'Estudis Catalans. Bartzelona. 117.etik 125.erako orr.

UGARTEBURU GASTAÑARES, I. (2003). "Lexicografía especializada en lengua vasca". *Aproximaciones al lenguaje de la ciencia*. Instituto castellano y leonés de la lengua. Colección Beltenebros, 1. zk. Burgos. 465.etik 497.erako orr.

ZABALA, I., MARTÍNEZ, M., ELORDUI, A. (2006). "La variación terminológica en contextos sociolingüísticos minorizados: el caso de la lengua vasca". *La terminología en el siglo XXI. Contribución a al cultura de la paz, la diversidad y la sostenibilidad (Actas del IX Simposio Iberoamericano de Terminología RITERM04)*. Institut Universitari de Lingüística Aplicada. Universitat Pompeu Fabra. Serie Activitats, 17. Bartzelona. 837.etik 850.erako orr.

ZENBAIT AUTORE (2005). *Novas palabras galegas. Repertorio de creacions léxicas rexistradas na prensa e internet*. Observatorio de Neoloxía da Universidades de Vigo. Área de Normalización Lingüística da Universidades de Vigo. Bellaterra. 86 or.

b) Lege-testuak

Erregistro Zibilaren Legea eta Erregelamendua / Ley y Reglamento del Registro Civil (2004). Deustuko Unibertsitatea. Bilbo. 492 or.

Foru-lege zibilak / Leyes civiles forales (2005). Deustuko Unibertsitatea. Bigarren argitaraldia. Bilbo. 620 or.

Hipoteka-legeria / Legislación hipotecaria (2005). Deustuko Unibertsitatea. Bilbo. 880 or.

Kode Zibila / Código Civil (2007). Deustuko Unibertsitatea. Bigarren argitaraldia. Bilbo. 2281 or.

Lan-zuzenbideko legeria / Legislación de Derecho laboral (2006). Deustuko Unibertsitatea. Bilbo. 700 or.

Prozedura Kriminalaren Legea / Ley de Enjuiciamiento Criminal
(2006). Deustuko Unibertsitatea. Bilbo. 760 or.

Prozedura Zibilaren Legea / Ley de Enjuiciamiento Civil (2004).
Deustuko Unibertsitatea. Bilbo. 1138 or.

Zuzenbide politikoaren legeria / Legislación de Derecho político
(2007). Deustuko Unibertsitatea. Bilbo. 657 or.

c) Internet

www.iev.deusto.es

Andres Urrutia

Esther Urrutia